

DEBRECZEN

Keletmagyarországi Napló — XVII. évfolyam 196. szám — 1940 augusztus 30 péntek — Ára: 12 fillér

Mára már eredményt várnak a bécsi konferenciától

Csütörtökön informatív megbeszélések folytak, ma közös tárgyalásra kerül sor

Teleki és Csáky kétórás előzetes megbeszélést folytatott Ribbentropmal és Cianóval

Obersalzbergben gyakorlati javaslatot dolgoztak ki a bécsi tárgyalások megkönnyítésére

Tegnap este koronatanács ült össze Maniu és Bratianu részvételével Bukarestben

Tegnap Bécsben megkezdődtek a magyar-román kérdésben nagy jelentőségű tárgyalások. Csütörtökön előzetes megbeszélések voltak napirenden, míg ma pénteken már a közös tárgyalásokra kerül sor.

Illetékes magyar helyen kijelentették, hogy eddig csak informatív megbeszélések folytak, de lehet, hogy pénteken már eredmény lesz. A két nagyhatalom végleges képet fog magának alkotni a ennek keretében elő fogja mozdítani Magyarország és Románia meg egyezését. Magyarország bizalommal viseltetik a tengelyhatalmak iránt. Magyarország teljesen párhuzamosan halad a tengely külpolitikájával, a nagy világpolitikai érdekekbe Magyarország beleilleszkedik és a mindenkori evolúcióban Magyarország is megtalálja számításait.

Német illetékes helyen szerzett értesülés szerint feltehető, hogy ma már a tengelyhatalmak külügyminiszterei a két érdekelt állam külügyminisztereivel közös tárgyalásra ülnek össze. Tegnap tulajdonképpen előkészítő megbeszélések folytak, amelyek a problémák mélyébe hatoltak, hogy mindenekelőtt meglassák azt a platformot, amelyből a további megbeszélések és tárgyalások kiindulhatnak. A csütörtöki megbeszélések alapján, mondják illetékes német helyen, nem lehetetlen, hogy a pénteki tárgyalások olyan szakaszokba érkeznek, amelyek a tárgyalások befejezését jelentik.

A magyar politikai körök és általában a magyar közvélemény feszült érdeklődéssel tekint a bécsi megbeszélések elé. Ez az érdeklődés teljes bizalommal is párosul, azzal a bizalommal, mellyel Magyarország viseltetik a tengelyhatalmak iránt, melyeknek külügyminiszterei, mint a múltban már tették, most is közbeléptek a délkelet-európai kérdések békés rendezése terén.

Magyarország saját vitális érdekeinek szemmel tartásával, de az általános európai szempontokat is figyelembe véve, kész elősegíteni a kérdés megoldását. Magyarország a tengely hű barátja és mint ilyenre is hivatás vár Délkelet-Európában. Magyarország külpolitikája mindig megfelelt a tengely külpolitikájának és a tengelyhatalmak is azon igyekeznek, hogy Magyarország jogos céljait elősegítsék. Ezért indokolt a magyar közvélemény bizalma, mellyel a bécsi tárgyalások kimenetele elé néz.

Magyar politikai körökben megnyugvással látják, hogy Teleki miniszterelnök szintén részt vesz a bécsi megbeszéléseken. A magyar delegáció élén azért nem állhat a miniszterelnök most, mert a másik delegáció elnöke sem miniszterelnök. Viszont azonban a nagyfontosságú kérdés megtárgyalásánál nem hiányozhatik Teleki miniszterelnök, aki tudvalevőleg erdélyi származású, az erdélyi kérdés legalaposabb ismerője minden vonatkozásban. Ezért választotta megfigyelőként való részvételt, hogy ebben a formában legyen jelen a nagyfontosságú megbeszéléseken.

Illetékes magyar körök kifejezésre juttatják azt, hogy a magyar delegáció bécsi útjának célja természetesen a magyar érdekek és jogok érvényesítése, de nem téveszti szem elől azt a lojális viszonyt, mely Magyarországot a tengelyhatalmakhoz fűzi. A magyar kormány változatlanul a legutóbbi müncheni megbeszéléseken lefektetett elvek alapján áll és külpolitikáját is teljesen összhangban tartja a tengely külpolitikájával.

A bécsi megbeszéléseken résztvevő delegációk köréből származó értesülések szerint az Imperial szállóban röviddel a magyar kiindultság megkezdése után megkezdődtek a megbeszélések a német birodalom, Olaszország és Magyarország külügyminiszterei között. E megbeszélések tartalmáról nem tettek bővebb közléseket. Azt azonban tudják, Németország és Olaszország közös érdekek tekinteti, hogy a délkeleti térben olyan állapot megvalósulását lássa, amely a nyugalmat, békét, megnyugvást és állandóságot tartósan biztosítja. Míg az annak idején a tengelyhatalmak ösztönzésére Bulgária és Románia között megindult tárgyalások arra a reményre jogosítanak, hogy a két állam között fennálló kérdések mindkét felet kielégítő tisztázását érik, a magyar-román tárgyalások, mint ismeretes, olyan nagy nehézségekkel járó kérdéseket vetettek fel, hogy azoknak kétoldali megbeszéléseken való megoldására nem lehetett gondolni. A német birodalom és Olaszország — mint híre jár — azon az állásponton van, hogy e kérdések megoldása az új európai általános rendezés alkatrésze kell, hogy legyen. A mostani megbeszélések feladata mindenek előtt nyilván az, hogy

megmutassa, milyen közeledési lehetőségek vannak Magyarország és Románia álláspontja között. A tárgyalásokat nem meghatározott program szerint folytatják és színelhelyük egyelőre az Imperial szálló. Azt még nem állapították meg, hogy vajon később nem teszik-e át a Belvedere-palotába.

ILLETÉKES NÉMET HELY KÖZLÉSE

A bécsi külügyminiszteri találkozónak kapcsolatosan illetékes német helyen a következőket mondják:

A tengelyhatalmaknak — kezdettől fogva az volt a kívánságuk, hogy Délkelet-Európában olyan rendezést érjenek el, amely e területen először nyugalmat, másodsor békét, harmadsor rendet, negyedsor megbékélt és átmenetileg tartós stabilitást jelent. A délkelet-európai államoknak be kell látniuk, hogy sorsuk nem független a nagy nyugati háborútól és a tengelyhatalmak felfogása szerint a délkelet-európai helyzet rendezése szorosan beletartozik az európai újjárendezésbe. Németországnak és Olaszországnak most is az az érdeke, sőt most különösen az, hogy ezen a vidéken nyugalom, rend és tartós béke legyen. Az érdekelteknek meg kell érteniük, hogy Európában háború van. Németország és Olaszország háborúja Anglia ellen. Még ilyen eminens jelentőségű kérdési is, mint amilyen ez, nem lehet a többi nagy európai kérdéstől függetlennek tekinteni. Minthogy a dolgok így állanak, el lehet várni, hogy az érdekelt esetleg számot vetnek és a megbeszéléseket a békülékenység szelme fogja vezetni, hogy tartós rendezést lehessen elérni.

OBERSALZBERGBEN GYAKORLATI JAVASLATOT DOLGOZTAK KI

A Giornale d'Italia bécsi tudósítója hangoztatja, hogy egyelőre még nem lehet tudni, hogy meddig tartanak a bécsi megbeszélések s milyen fejleményeket hoznak. Kétségtelen azonban, hogy a bécsi tanácskozások olyan eredményt fognak hozni, amely a magyar-román kérdés körül kialakult feszültséget rövidesen megszünteti. Hitler vezér és kancellár és Ciano gróf Obersalzbergi megbeszéléssel kapcsolatban a tudósító azt jelenti, hogy a megbeszélés rendkívül szívélyes légkörben és a teljes vélemény-azonosság jegyében zajlott le. Valószínű, hogy ezen a tárgyaláson eldöntötték azt, hogy a tengelyhatalmak milyen szerepet fognak játszani a bécsi értekezle-

ten. Ezzel hozható összefüggésbe a Corriera della Sera berlini tudósítójának az az értesülése, amely szerint Obersalzbergben gyakorlati javaslatot dolgoztak ki a bécsi tárgyalások megkönnyítésére.

Figyelemreméltó a Giornale d'Italia berlini tudósítójának jelentése, amely többek között ezeket mondja:

Berlini politikai körökben biztosra veszik, hogy a bécsi megbeszélések a szóbanforgó kérdések gyors tisztázására fognak vezetni. Igaz, hogy a fennálló ellentétek meglehetősen nagyok, de megfelelő jóakarattal és politikai realizmussal le lehet küzdeni a nehézségeket. Ez elsősorban Romániának szól, amelynek álláspontja az utóbbi hetekben olyan formulákba merevedett meg, amelyek a régi genfi szellemre emlékeztetnek.

„NEM LEHET ARRA KÖVETKEZTETNI, HOGY DÖNTŐBÍRÁSKODÁS LESZ”

A római Piccolo berlini tudósítója hangoztatja, hogy Németország és Olaszország tartós és igazságos béke akar adni Európa délkeleti részének. Ebből a szempontból kell tehát megítélni Hitler és Ciano gróf Obersalzbergi megbeszélését és a bécsi tanácskozásokat. A bécsi megbeszélések tekintetében meg kell jegyezni — folytatja a tudósító —, Róma és Berlin azon a véleményen van, hogy az igaz béke nem születhet meg olyan békediktátumok alapján, mint amilyenek Trianonban és Neuillyben hoztak, hanem csakis az érdekelt szabad megállapodásából. Csakis ilyen módon lehet örökre eltörölni minden neheztelő anyagát és kiküszöbölni a háborús veszélyt. Nem tartják kizártnak mindamellett, hogy a tengelyhatalmak gyakorlati megoldási tervet is tanulmányoztak, amely megkönnyítheti a Magyarország és Románia közötti tárgyalások továbbfolytatását. Ennek a tervzetnek a tanulmányozására már szerdán Salzburgban is sor kerülhetett. Hangoztatják azonban, hogy jelenleg, legalább is a jelen pillanatokig semmi sem enged arra következtetni, hogy olasz és német döntőbíráskodás lesz, úgy, mint két évvel ezelőtt volt Bécsben Magyarország és Csehszlovákia határa ügyében.

Berlinben hangsúlyozzák, hogy a megegyezés előfeltétele a két szembenálló felfogásnak egymáshoz való közeledése, a két fél részéről hozandó szükséges áldozatok árán. Mindamellett hangoztatják Berlinben, Románia és Magyarország között nincsenek át-

hidalhatatlan ellentét. Nem szabad szem elől téveszteni azt sem, hogy Németország és Olaszország Európa újrendezésén dolgozik s ebbe a munkába más nemzeteknek is be kell kapcsolódnia. Bécs elé tehát az erősek és igazságosak bizalmával nézhetünk — fejezi be cikkét a tudósító.

„ALTALÁNOS EURÓPAI JELENTŐSÉGŰ KÉRDÉSRŐL VAN SZÓ”

A Berliner Börsenzeitung szerint a nyugati hatalmak idegen befolyásának Délkelet-Európából történt kiküszöbölése után megvan az alap a nagyszabású újrendezés számára. Mind az e területen lakó népek, mind a szomszédos nagy nemzetek érdekeinek megfelelő, ha itt az „európai lóporos hordó” helyébe az európai béke oázisát sikerül megteremtteni és úgy megszilárdítani, hogy mentes legyen minden további külső vagy belső felforgató törekvéstől.

A mult szerencsétlen örökségének felszámolási feladatában természetesen előtérben áll a magyar-román viszony rendezése. Az e körül felmerült kérdésekről a közvetlenül érdekelték között már lefolyt megbeszélések most Bécsben kibővített keretben az összesség nagy szempontjainak figyelembevételével barátságos eszmecsere útján kerülnek előmozdításra.

Az így fontosságát kiemeli Ribbentrop és Ciano gróf személyes részvétele, akik előzőleg a Führer vendégei voltak Berghofban. Nem helyi, hanem általános európai jelentőségű kérdésről van szó.

OLASZ LAP A MAGYAR ALLASPONTRÓL

A római Tribuna vezércikkében hangsúlyozza, hogy a magyarok elismerik, hogy az erdélyi magyarság kisebbséget alkot, de ezzel szemben hivatkoznak arra, hogy a terület 896-tól 1919-ig Magyarországhoz tartozott. A magyar álláspont az, hogy miután a versaillesi rendszer semmivé vált, semmissé lett az a területi rendezés is, amely Erdélyt Romániának juttatta. Ugyanakkor azonban Budapest nem huny szemet a realizmus előtt és elismeri, hogy magyar részről is engedményekre van szükség, hogy létrejöhsen a megegyezés.

A Resto del Carlino Erdély és Európa vezércikkében többek között így ír: A versaillesi szellemnek immár csak kevés nyoma maradt meg, a nyomok között van még a magyar-román határ. Végzetesen be kell következni a revízióknak ebben a kérdésben is, amely oly fájdalmasan érintette

Magyarországot. Semmi kétség nincs aziránt, hogy ez a kérdés kielégítő megoldást fog nyerni, nem úgy, mint húsz évvel ezelőtt, amikor Wilson, Lloyd George, Clemenceau ítélték meg, amikor a versaillesi ítélobírák megalkották az úgynevezett Nagyromániát, s csak azzal törődtek, hogy Középeurópában állandósítsák az egyenetlenséget. A románok megkapták egész Erdélyt és ráadásul szép darabot a magyar Bánántól is, Románia nemzetiségi népe magyarokból, bolgárokból, németekből, oroszokból stb. tevődött össze.

Nagyrománia államférfiai sohasem akarták elismerni, hogy e helyzet tarthatatlan volt és minden jogot megtagadtak a nemzeti kisebbségektől. Ez a kártavár természetesen nem maradhatott örökre fenn. A versaillesi rendszer összeomlásának maga után kellett vonnia a mesterséges Nagyrománia felszámolását is. Olaszországnak és Németországnak gondja lesz rá, hogy Romániával kapcsolatos kérdések úgy oldódjanak meg, hogy a Balkán békéjét ezeket után már semmiféle zavarja meg.

Zingarelli, a „Popolo di Roma” Bécsbe kiküldött különtudósítója kiemeli, hogy Csáky István gróf mellett magyar részről Bécsbe érkezett Telesi Pál gróf miniszterelnök is, aki egyik legkiválóbb ismerője az erdélyi kérdésnek. A esztörtéknön kezdődő megbeszélések valószínűleg néhány napig tartanak. Ami a megbeszélések jellegét illeti, a tengelyhatalmak nem akarnak nyomást gyakorolni az érdekelt felekre, hanem baráti tanácsokkal akarnak hatni rájuk. A megoldandó kérdések a földrajzi okok, továbbá a népesportok elosztása miatt igen nehezek.

A románok — a hírek szerint — a turnuseverini tanácskozások utolsó napján kijelentették, hogy hajlandók súlyosabb területi engedményeket is tenni és ezzel kapcsolatban már számokat is emlegettek. Holnap vagy holnapután — folytatja az olasz tudósító — meglátjuk, hogy ez az értesítés pontos volt-e, vagy közben milyen más elvek kerültek előtérbe. Már most is kijelenthetjük azonban, hogy a tengelyhatalmak képviselői baráti közvetítést akarnak létrehozni és igyekeznek egymáshoz közelebb hozni a két fél álláspontját, amely egyelőre igen messzinek látszik egymástól. Meg akarják győzni a magyarokat és a románokat, hogy a beesületes és békés megegyezés mindkettőjük számára nagy előnyökkel járna. Lehetetlennek tartjuk — írja Zingarelli —, hogy a bécsi értekezlet ne pozitív eredmények nélkül záruljon le. Minden bizonnyal ez az érdekelt felek álláspontja is.

Telesi és Csáky ünnepélyes fogadtatása Bécsben

BÉCS, augusztus 29. A magyar delegáció különvonata pontosan 10 órakor — magyar idő szerint 9 órakor — futott be a bécsi keleti pályaudvarra. A különvonat éjszaka néhány órára megállt a magyaróvári állomáson és hét órakor ért Hegyeshalomra, ahonnan 8 órakor indult tovább.

A német és magyar zászlókkal felszerített bécsi keleti pályaudvaron ünnepélyesen fogadták a magyar delegációt. Megjelent Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter, Baldur von Siraeh bécsi kerületi helytartó, Gauss külügyi államtitkár, Stülpnagel tábornok, Dörnberg követ, a birodalmi külügyminiszter protokollfőnöke és több más állami és pártfunkcionárius. Ott volt Sztójay Döme berlini magyar követ, Erdmánsdorff budapesti német követ és Talamo márkli budapesti olasz követ is. A vonatról elsőnek gróf Csáky István külügyminiszter szállt ki, magyar diplomata egyenruhában, akit Ribbentrop birodalmi külügyminiszter igen szívvelszívesen üdvözölt. Utána gróf

Telesi Pál miniszterelnök szállt ki a kocsiából. Ribbentrop külügyminiszter őt is igen barátságosan köszöntötte.

Ezután Baldur von Siraeh üdvözölte a magyar kormány tagjait, majd a magyar delegáció tagjainak és a megjelent német előkelőségeknek kölesünös bemutatása után Ribbentrop külügyminiszter Baldur von Siraeh birodalmi helytartóval, gróf Telesi Pál miniszterelnökkel, Csáky István külügyminiszterrel és Sztójay Döme berlini magyar követtel felszállt a szalonkocsiba, hogy üdvözölje a miniszterelnök és külügyminiszter hitvesét. Ribbentrop külügyminiszter egy-egy hatalmas vörös rózsacsokorral kedveskedett a hölgyeknek. A pályaudvar előtt diszszázad sorakozott fel zenével. A pályaudvar előtt és az útvonal mentén nagyszámú közönség helyezkedett el, amely többször lelkes Heil kiáltásokkal köszöntötte a magyar delegációt.

A várost fellebegtették horogkereszt zászlókkal. Az útvonalon a Bristol szállóig a magyar delegáció bevonul-

APOLLO
FILMSZÍNHÁZ
Telefon: 25-09

A dünkíroheni pokol! Zuhánó bombázók irtózatosa támadás! Menekülő ellenség a Csatornán! A Weygand-vonal áttörése! A Duoe impériuma hadbalép! Páncel-oriasok gígaszi osatája a tengeren! Paris német kezén! A Maginot-vonal áttörése! A második Campiagne!

Világtörténelmi események lélekbenmarkoló film-élménye:

A francia összeomlás

A rendkívüli hosszú műsor miatt az előadások kezdete: köznapokon d. u. fél 5, 7 és fél 10 órakor. Vasárnap d. u. 2, fél 5, 7 és fél 10 órakor kezdődnek.

sakor a német zászlók mellett magyar zászlók is lengtek. A gépkocsisor elvonnult a Belvedere-palota mellett is, amelynek oldalkapuját középen egy-egy hatalmas német és olasz zászló, két oldalt pedig a magyar és román zászló díszítette. Az Imperial szálló homlokzatát — ebben a szállóban lakik Ribbentrop német külügyminiszter és Ciano gróf olasz külügyminiszter kíséretük tagjaival — német és olasz

zászlók díszítik. A Bristol szálló épületén német és magyar zászlók, a Grand Hotel épületén, a román delegáció szálláshelyén német és olasz zászló leng. Gróf Telesi Pálné és gróf Csáky Istvánné a megérkezés után még egy ideig a magyar szalonkocsiban maradtak és később a magyar főkonzulátus palotájába hajtottak. A miniszterelnök és külügyminiszter felesége a bécsi tartózkodás alatt itt száll meg.

Telesi és Csáky két órás megbeszélést folytattak Ribbentroppal és Cianoval

BÉCS, augusztus 29. Délután 11 órakor Dörnberg protokollfőnök a Bristol szállóba érkezett, hogy átkísérje a magyar delegációt az Imperial szállóba. Az Imperial szálló első emeleti fogadótermében gróf Telesi Pál miniszterelnök és gróf Csáky István külügyminiszter Ribbentrop külügyminiszterrel és Ciano gróf olasz külügyminiszterrel előzetes megbeszélést folytatott, amely két óra hosszat tartott. Ez alatt az idő alatt a magyar delegáció tagjai és a szakértők a szomszédos termekben tartózkodtak. Itt volt Erdsmann-

dorf budapesti német követ, Talamo budapesti olasz követ és a bukaresti olasz követ.

Féltizenkettőkor Der Venne Arnold bécsi magyar főkonzul a főkonzulátus palotájában ebédet adott gróf Telesi Pál miniszterelnök és gróf Csáky István külügyminiszter kíséretében. Az ebéden résztvett a miniszterelnök és külügyminiszter felesége, továbbá a Bécsi Vázar megnyitása alkalmából itt tartózkodó Varga József ipartügyi miniszter, valamint a magyar delegáció tagjai.

Pop Valér és Dragalina tábornok is a román delegáció között van

BÉCS, augusztus 29. Egy órakor megérkezett Bécsbe a román delegáció Manolescu román külügyminiszter vezetésével. A delegáció tagjai között van Pop Valér, a turnuseverini román bizottság vezetője és Dragalina hadtesttábornok, Romalo berlini román követ és Bossi római román követ, to-

vábbá Hiot rendkívüli követ és meghatalmazott olasz miniszter, akik tagjai voltak a turnuseverini román bizottságnak. A román bizottságot is Ribbentrop külügyminiszter fogadta, Manolescu külügyminisztert is elkísérte szállására a Grand Hotelbe.

Ribbentrop és Ciano másfélórás megbeszélése a román delegátusokkal

BÉCS, augusztus 29. (Német TL) A német és olasz külügyminiszter, valamint a román küldöttség között lefolyt tájékoztató jellegű megbeszélés mintegy

másfél óra hosszat tartott. A megbeszélés délután öt óra, budapesti idő szerint négy óra után ért véget.

A Belvederében lesznek-e a pénteki tárgyalások

Bécs, aug. 29. A sajtó munkatársainak Bécsben már kiosztották a Belvederebe szóló belépőjegyeket. Illetékes német helyen hangsúlyozták, hogy ebből a tényből még nem szabad azt a következtetést levonni, hogy a Belvederében lesznek a tárgyalások. Általában azonban az a felfogás, hogy pénteken erre mégis sor kerül. (MTL)

séget megszüntessék és a magyar-román kapcsolatokat rendezzék, végül 5. ismerte a tengelyhatalmak politikájának magától értelődő tiszta célkitűzését, mindebből arra lehet következtetni, hogy a megbeszélések kimenetele tekintetében sokkal több kilátás van az optimizmusra, mint a pesszimizmusra.

Bécs, aug. 29. A megbeszéléseket pénteken folytatják. Azonban a megbeszélések időpontjáról még nincs döntés és azt sem állapították meg még, hogy a megbeszélések az Imperial szállóban, vagy pedig a Belvedere palotában lesznek-e. (MTL)

Víg színház mozgó

Évadnyitó világhírnök!
A francia filmgyártás legújabb művészi remeke:

Vágyakozás

PUSKIN „Postamester” című világhírnök regénye. — Orosz szerelmi történet a cárizmus idejéből.

A főszerepben
Harry Baur
felejthetetlen alakítást nyújt.

Kizárólag 16 éven felüliek részére
bemutató ma!

A románok a besszarábiai határvidékről az ország belsejébe szállítják a felszereléseket és gyarakat

Bukarest, aug. 29. A román hadügyminisztérium a következőket közli:
— Utasítottuk a hadsereget, hogy a Besszarábia és Északbukovina határa mentén lévő felszereléseket és gyarakat az ország belsejébe szállítsák. Ez az intézkedés azonban senkit se nyugtalanítson.

A hadsereg és minden közhivatalnok változatlanul a helyén marad. A kiűrités, — amely nem a hadsereg keretén belül történik — csak abból a szempontból vált szükségessé, mert közvetlenül a határ mentén nincsen létjogosultsága nagyobb raktáraknak és vagyontárgyaknak. (NST.)

Megerősítik az orosz-román határösszetűzéseket

Belgrád, aug. 29. Az orosz-román határon lefolyt véres összetűzések híre megerősítést nyert.
A „Vreme” értesülése szerint a Dorohoj közelében lezajlott légi harc alkalmával negyven ember vesztette életét. Egyes jelentések szerint a harcok során egy román és egy orosz gép lezuhant. Az összetűzéseket kivizsgálására vegyes bizottságot küldenek a helyszínre. Orosz részről már ki is neveztek a kiküldendő bizottságot. Román részről igyekeznek a harcok

jelentőségét tompítani és hangoztatják, hogy csupán heví jellegű incidensről van szó.
Bukarest, aug. 29. A kormány legutóbbi nyilatkozata szerint Románia az északbukovinai és besszarábiai területen lévő katonai felszerelések és egyéb ingóságokról, amelyek az oroszok által megszállt területen vannak — lemond. Ezt az elhatározást azzal indokolják, hogy a határszélen fekvő támpontoknak a jövőben úgy sincs semmi céljuk.

Hétórás légiriadó volt Londonban

Az Anglia elleni légi támadások London, aug. 29. (Reuter.) A légügyi és belbiztonsági minisztérium jelenti:
Az Anglia elleni légitámadások szerdán este nyolc órakor kezdődtek és kevéssel hajnal utániig folytatódtak. Igen sok ellenséges repülőgép tevékenykedett elszigetelten vagy kisebb csoportokban Anglia különböző vidékei felett. Elszigetelt repülőgépek időközönként átrepültek a londoni vidéket is és bombákat dobtak le. Az okozott tüzeket hamarosan megfékeztük. Több halálos áldozat van, néhányan megsebesültek.
Egy északnyugati városban a vízszolgáltatás megakadt, mert egy bomba megrongálta a vízvezetéket. Midlandban több bomba megrongált lakónegyedeket és ipari telepeket. Itt is több halálos és súlyos sebesülés fordult elő. Anglia északnyugati részében is több városra esett bomba. Ezek házakat és ipari berendezéseket rongáltak meg. A beérkezett jelentések szerint igen sok gyújtó-

este 8 órától hajnalig tartottak, bomba és több nagy ürmertű robbanóbomba esett le.
(Reuter.) Csütörtökre virradó éjszaka 7 óra 10 perc hosszat tartó légiriadó volt Londonban. Eddig ez volt a leghosszabb riadó. Az eddig beérkezett jelentések szerint a főváros szeleire gyújtó- és nagy ürmertű robbanóbombák estek. (MTL)
BERLIN, augusztus 29. (Német TL) A német légierő az elmúlt éjjel újból erős rajokban támadta az angol kikötőket. A támadások középpontja Liverpool volt, de a német bombázók erősen támadták még Middlesbrough, Lanchavent és Chathampt is. Az egyszerre ledobott nagytömegű bombák hatalmas robbanásokat, majd ebből eredő nagy tüzeket okoztak a liverpooli és birkenheadi kikötő építményeiben.
Megerősítik azt a jelentést, hogy a szerda éjszaka okozott tüzek olyan nagy méretet öltöttek, hogy még csütörtökön délelőtt is nehézkes tüzes füst gomolygott nagy területeken az éjszakai támadások célpontjai felett.

Lakóházakat bombáztak a Berlin felé került angol repülőgépek

A birodalmi gyűlés épülete teljesen sértetlen.
Berlin, aug. 29. Berlinben csütörtökre virradó éjszaka 0,24 órától 3 óra 17 percig légiriadó volt. Néhány angol repülőgép rövid időközönként megjelent Nagy-Berlin területe felett és a birodalmi főváros különböző helyei felett lakónegyedekre és külvárosokra gyújtó- és robbanóbombákat dobtak le. Katonai célpontokat nem támadtak meg. Az okozott kár jelentéktelen. A belváros több pontján tetőtűz keletkezett. A biztonsági és segédalakulatok a tüzeket hamar eloltották. Tíz személy meghalt és 28 megsebesült. A megölték és sebesültek közül egyik sem kereste fel a légiriadó alatt az óvóhelyeket. (NTL)
Berlin, aug. 29. A német sajtó és rádió gúnyos megjegyzéseket lüz egy Newyorkban terjesztett angol jelentéshez, amely szerint „bombázták Berlin nyugati részén a Wilhelmstrasseban, a birodalmi gyűlés épületét.” Tény az, hogy a birodalmi gyűlés épülete teljesen

sértetlen. A német rádió annak kijelentésével utasította vissza az angol hírt, hogy a birodalmi gyűlés épülete nincs a Wilhelmstrassen, sőt nincs Berlin nyugati részében sem és hogy a birodalmi gyűlés épülete, mint minden berlini lakos megállapíthatja, érintetlen. Az angol kormány, így ír a Nachtausgabe, még azt sem fontolja meg, hogy az ilyen hír Newyorkból visszajut Berlinbe és hogy akkor a német nép betekintést nyer „az angol hazugságmódszerekbe”. (NST.)
NEWYORK, augusztus 29. A Newyork Herald Tribuna berlini munkatársa megtekintette a birodalmi főváros minden fontosabb pontját és megállapította, hogy azokat egyetlen egy bomba sem érte. Berlin külvárosi ipartelepeiben sem tudnak bombarobbanásokról, vagy tüzekről. A kevés okozott kárt a német légvédelmi tűzvédelem lövedékeinek szilánkjaitól származik.

Az olasz erők visszaverték Eritrea határán betört angol páncélos osztagot

Az olasz főhadiszállás 83. közleménye:
Légialakulataink Egyiptomban bombázták Alexandria tengerészeti támaszpontját és kedvezőtlen időjárás között hosszabb repülést végeztek a Szezei-csatorna felett. Port Said és Izmailla között. Bombákat dobtak le a csatorna északi torkolatánál és Afkantarára, ahol a vasútvonal a csatornán át összeköti Egyiptomot Palesztinával.
Kelet-Afrikában elfoglaltuk a Rudolf-tó szomszédságában fekvő Polignac erődöt. Légi alakulataink bombázták a szudáni Khas el Ghirba vasút pályaudvarát, valamint Kenyában Wajir és Garissa repülőtereit.

Szudán és Eritrea határán egy páncélgépkocsiból álló angol osztag betörést kísérelt meg a mi területünkre. Az ellenséges támadást aszkárikkal megerősített csapataink Adarde közelében megállították és kemény csata után visszaverték. Az ellenségnek sebesültekkel kellett megraknia gépkocsijait; a hadszíntéren maradt mintegy tíz halott ausztráliai, több géppuska és más fegyver. Olasz részről esekély volt a veszteség. Erős ellenséges járőrök egy másik támadó kísérletét Gallahatnál elfoglalt állásunk ellen a helyőrség gyarmati csapatai könnyűszerrel visszavetették.

Az árkormánybiztos nem emeli fel a sertéshús, sem a zsir árát

Ellenben intézkedés történt arra nézve, hogy az élőállat ára a jelenlegi árszínvonalaknak megfelelően alakuljon.
Budapest, aug. 29. A sertéshús kiviteli árának legutóbbi megállapítása után a húsiparosok azzal a sürgető kéréssel fordultak az árkormánybiztoshoz, hogy emelje fel a sertéshús és zsir árát.
Az árkormánybiztoságról származó értesülés szerint a sertéshús és zsir árának újonnan felmerült problémáját a fogyasztók szempontjából kedvezően oldották meg. Az árkormánybiztos sem a sertés-

hús, sem a zsir árát nem emeli fel. Az egész ország területén a jelenleg érvényben lévő árak maradnak továbbra is hatályban. Ezzel a döntéssel párhuzamosan intézkedés történt arról is, hogy az élőállat ára a jelenlegi sertéshús és zsir árszínvonalának megfelelően alakuljon. Ily módon az árkedés miatt az ellátás körül mutatkozó átmeneti nehézségek megszűnnek. (MTL)

Meggyilkolta gazdáját, elásta és imádkozott a sir fölött

A bíróság elrendelte a vádlott elmeállapotának megvizsgálását.
Annak idején hírt adtunk arról, hogy Posztonyák József gazdasági eseléd Fülöpszálláson meggyilkolta Majoros Sándor gazdát.
A gazda a Felvidéken járt, mint katona és amikor tavasszal visszajött, állandó nézeteltérés volt köze és eselédje között. A gyilkos a tárgyaláson előadta, hogy egy este már nem bírt magával és hátulról fejszével fejbevágtá gazdáját. Több ütet mért rá s amikor látta, hogy Majoros halott, akkor elföldelte. A sir még csak félig volt készen, amikor eszébe jutott, hogy gazdáját katolikus ember és egy keresztet is tett a sirjába. A sir fö-

lött azután egy Miatyánkot imádkozott el.
Posztonyák József most került a keeskeméti törvényszék elé. A vádlott nagyothalló és a tárgyalás alatt egyébként is zavart viselkedést mutatott Tettét azzal magyarázta, hogy szerinte, a gazdája pénzzel tartozott neki. Az orvosszakértő megállapította, hogy az áldozat tarkója teljesen összeroncsolódott, a koponyaalap többszörösen összetört, gégecsontja pedig súlyosan megsérült. Posztonyák hátulról gyilkolta meg Majorost.
A tanúk vallomása és a perbeszédek elhangzása után a törvényszék elrendelte a vádlott elmeállapotának megvizsgálását.

Január 2-ig meghosszabbították a kivételes hatalmat

Budapest, aug. 29. A Budapesti Közlöny legközelebbi száma közli a m. kir. minisztériumnak 6090—1940. M. E. sz. rendeletét, amelyel a minisztérium közhírré teszi, hogy az országgyűlés hozzájárulásával a kivételes hatalmat egyelőre 1941. évi január 2-ig továbbra is igénybe veszi.

A kínai kormány csapataikat voni össze az indokínai határon

A kínai nemzeti kormány székhelyéről, Csungkingből Londonba érkezett jelentések szerint a kínai kormány és a kínai hadvezetőség az indokínai határon minden óvintézkedést megtett és nagyszámú csapatokat vontak össze. Ha a japán csapatok bevonulnának Indokínába, a készenlében álló kínai csapatok is azonnal követnék őket és felvennék a harcot.

A besszarábiai és hukovinai németek áttelepítése

Berlin, augusztus 29. (Német TL): Hír szerint a besszarábiai s a bukovinai németek áttelepítéséről a német birodalmi kormány és a Szovjetunió kormánya között folytatott tárgyalások annyira előrehaladtak, hogy az áttelepítésre vonatkozó szerződés aláírása közvetlenül küszöbön áll. A szerződés elvileg ahhoz a tavalyi megkötött szerződéshez igazodik, amely a galíciai, volhiniai és Narev vidéki németek áttelepítését rendezte. Az áttelepítést ez év november 15-ig be kell fejezni s valószínűleg már szeptember elején meg is kezdődik.

Robbanás egy Bologna melletti lőporüzemben

Bologna, augusztus 29. (Stefani) Csütörtök délután itt nagy robbanás volt hallható, amelyet még két robbanás követett. A robbanások egy Bolognától 10 km-re levő lőporüzemben történtek. Egy épület rombadőlt. A sebesültek száma az eddigi megadapítás szerint 150. Nem tudni, vajjon a romok alatt vannak-e halottak. A tűzoltók és hatóságok a helyszínen végzik munkájukat. (MTL)

HUNGÁRIA
filmszínház
Telefon: 24-71. szám.

MA ELŐSZÖR a hazaszeretetet és bátorság megrendítő hőskölteménye:
„GUNGADIN”
Főzerepben: CARY GRANT, VICTOR MC LAGLEN és D. FAIRBANKS jr.

Előadások:
d. u. 5, 7, 9 órakor!
Híradó!

Elsötétítés alatt is kellemesen vacsorázhat az

Angol Királynő

jól fedett korthelyiségében

Az első buvárnaszád

(B. L.) — Körülbelül százhusz éve annak, hogy Napoleon, Franciaország császára és Európa rettegettszarnoka, véglegesen lemondott trónjáról és hogy örökre Szent Ilona szigetére száműzték. Az egész világ fellelegzett erre a hírre, mert remélte, hogy egy második székési kísérlet, mint az 1815 évi Elba szigetről, nem fog ennek a hatalmas zseninek sikerülni.

Dacára annak Napoleon barátjainak száma meglehetősen nagy volt, ezek mindig remélték, hogy sikerül majd ott az angol fogságból kimenteni. Barátjai persze abból a táborból sorakoztak, kik a hatalmas császár életében annak legközvetlenebb közelében dolgozhattak és akik valamilyen formában résztvettek a császár hatalmában. Hiszen Napoleon híres volt arról, hogy híveit mindig nagyszerűen megjutalmazta és etekintetben igen bőkezű volt.

Gourgod tábornok, aki maga is Szent Ilona szigeten személyesen osztozta a nagy császár száműzetését, mindent megkísérelt, miután visszatért Franciaországba, hogy barátjainak segítségével kiszabadítsa Napoleont. E célból szinte az egész világot beutazta, így Angliában és Németországban is járt, hogy a tervét megvalósíthassa. A feladat nem volt könnyű, mert Napoleon Elba szigeten, személyes ellensége az angol Sir Hudson Lowe ügyörizte, mint személyvilágát. Gourgod ezért elsősorban befolyásos angolokat igyekezett tervének meggyőzni, mert jól tudta, hogy azok nélkül semmit el nem érhet. Csodálatos, hogy ilyen férfiakra talált, akik Napoleon lángelméjét bámulták és akiket egy ilyen mentési kísérlet már mint nehéz sportvállalkozás is érdekelt. — Gourgod egy volt francia tiszt, aki különben Frankfurt am Mainban született egyik igen befolyásos angol barátjához küldte, aki egy nagy kivitelű öngének volt tulajdonosa, ez készen nyilatkozott, hogy a francia tisztnek egy hajót állított rendelkezésére, hogy évvel előbb Indiába utazzon, majd pedig onnan, mint állítólagos „lönkrement” kereskedő visszajöjjön és hazautaztában Szent Ilona szigeten kiköszön. A francia tisztet minden, csak lehető legjobb ajánlatokkal akarták ellátni, úgyhogy még a legmagasabb körökbe is bevezethette magát. A terv szerint a francia tisztnek fel kellett volna keresnie Sir Hudson Low Szent Ilona kormányzóját, annak bizalmát megnyernie és azután hosszabb időre megbetegednie, hogy hajója közben a sziget kikötőjében maradjon. A hajó tisztjei és legénysége között a szerepek ki voltak osztva és ezeknek segédkezniük kellett volna Napoleon menekülésében. Közben a sziget közelében amerikai hajók cirkáltak volna, amelyek egyikére akarták volna behajózni a francia excsászárt. A terv nem sikerült, lehet az is, hogy azért nem sikerült, mert Napoleon megbetegedett és túl korán elhunyt.

Egy másik tervet egy angol lord eszelt ki. Egy olyan naszádot akart építtetni, amely néhány méterre a tenger felszíné alatt hajózhat és amely észrevétel nélkül megközelítette volna Szent Ilona szigetet. A lord egy amerikai igen ügyes mechanikust bízta meg tervének keresztülvételével, illetőleg ennek a buvárnaszádnak megépítésével. Egy kerékszerkezet segítségével a naszádot le lehetett volna süllyeszteni és egy kapocs segítségével süllyedésében meggátolni. Az első buvárnaszád vezetésével francia tengerésztiszteket akarták megbízni, ezeknek az lett volna a feladatuk, hogy a kiszabadított császárt azonnal egy közelben levő amerikai hajóra szállítsák. A buvárnaszádot majdnem elkészítették, de közben a császár meghalt és így ez a terv nem sikerült. Mindenesetre érdekes, hogy már akkor foglalkoztak először buvárnaszád szerkesztésével és megépítésével.

JOKOHAMA, augusztus 29. A Domei Iroda jelentése szerint a Standard Vacuum Oil Comp. 34 tisztviselőjét tartóztatták. Azzal vádolják őket, hogy megszegték az érvényben levő ellenőrzési törvényeket (MTI)

Koronatanács Bukarestben

Bukarest, aug. 29. Csütörtök este féltizenkettőkor (középeurópai idő szerint féltizenegykor) a király elnöklése alatt a királyi palotában koronatanács ült össze, amelyen valamennyi királyi tanácsos, a kormányelnök s a kormány több tagja vett részt. A tanácskozás még tart.

Bukarest, aug. 29. (Stefani.) A koronatanács a késő éjszakai órákban még tart. Hír szerint a koronatanács összehívása összefüggésben van a bécsi megbeszélésekkel. A koronatanácsra Maniu és Brătianu ellenzéki vezéreket is meghívták.

Bukarest, augusztus 29. A román király szerdán délben Bécsbe való elutazásuk előtt fogadta Manolescu külügyminisztert és Pop Valér főmegbízottat.

A bukaresti lapok szerint a bécsi konferencia azt a célt szolgálja, hogy az erdélyi kérdésben megoldást találjanak.

London élete a léglámadások idején

STOCKHOLM, augusztus 28. A Nya Daglight Alibanda londoni tudósítójának jelentése szerint az állandó léglámadó következtében a reggeli lapok mind késéssel jelentek meg az angol fővárosban. A nyomdászok órákig ültek a légvonalban. A külföldi laptudósítókat, akiket a tájékoztató miniszteriumban ért egy légitámadás, már csak akkor vezették az óvóhelyekre, amikor egy bomba a miniszterium közelében csapódott le. Az utóbbi napokban szinte megrohanták a londoni üzleteket. Mindenki

sátorlapokat, hordágyakat, fekvőszéket, ponyvákat és hasonlókat akar vásárolni, hogy lehetőleg kényelmesen rendezkedjék be az óvóhelyeken. A kormány, a munkaadók szervezete és szakszervezetek tervet igyekeznek kidolgozni a munka rendezésére léglámadó esetén. (MTI)

NEWYORK, aug. 29. Lancashire több körzetében — jelenti Londonból a Newyork Times — paratífusz ütötte fel fejét. Eddig 30 járványos beteget szállítottak kórházba. (MTI)

Esti jelentés a bécsi tárgyalásokról

BÉCS, augusztus 29. Ribbentrop birodalmi külügyminiszter és Ciano gróf olasz külügyminiszter két órán át tartó megbeszélésén a magyar államférfiak összefoglalva ismertették a magyar álláspontot. A német és olasz külügyminiszter délután fél 4-től egyenved 6-ig Manolescu külügyminiszterrel folytatott megbeszélést. Utána Ribbentrop külügyminiszter Pop Valér, a turnuseverini küldöttség vezetőjét fogadta. Ribbentrop és Ciano gróf külügyminiszterek ezután a budapesti és bukaresti német és olasz követekkel folytatott megbeszélést, amelybe később belevonták a szakelőadókat is. Ez a megbeszélés háromnegyed 7 óráig tartott. (MTI)

Angol légitámadások

BERLIN, augusztus 29. (Német TL.) Augusztus 27-re virradó éjszaka brit repülőgépek lámadást intéztek a világ-híró Homburg-fürdő ellen, amelynek vidékén széles körben semmiféle katonai célpontok nincsenek. Több bombát dobtak le egy ottani katonai kórházra. A veszedelmes fel nem rebbant bombák ártalmatlanná tételét megkezdték. Valószínűleg időzített bom-

bákról van szó. Brüsszel, augusztus 29. (Német TL.) Az augusztus 27-re virradó éjszaka angol repülőgépek teljesen felkészületlenül több bombát dobtak le a Nino-vetől keletre levő Dilbeck főuccájára. A bombák megrongáltak egy gyermekotthont. Egy gondozónővér könnyekben megsebesült.

A tavalyi hat vagon helyett az idén hatvan vagon mentát szállítunk Németországba

A Tiszántúli Gazdakamara tevékenysége a mentatermelés ellenőrzése terén. Kevesen tudják, hogy Szabolcsban milyen új termény járul hozzá a külföldi piacokon való kereskedéséhez fogva a magyar külkereskedelmi mérleg javításához, aktívá tételehez. Ez az új termény a menta. A mezőgazdasági fontosságát felismerve a mentatermelés fontosságát Szabolcsot tette a mentatermelés központjává, hogy Szabolcs megye földje kiválóan alkalmas a mentatermelésre. A gazdák is belátták a mentatermelés fontosságát és egyre több olyan gazda van, aki a burgonyatermelésről a mentatermelésre tér át. A többtermelés azonban veszélyeket is rejt magában és pedig a minőségre nézve. Ezért a többtermelésből származó károk kiküszöbölése céljából a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara egy úgynevezett Mentatermelést Értékesítő Ellenőrző Irodát létesített Nyíregyháza székhellyel. Az iroda vezetője dr. Tüdös László kamarai titkár, igaz-vevő szakember. A minap nyilatkozott és nyilatkozatában többek között a következőket mondta: — Az 1938-as kitűnő menta-értékesítési lehetőségek igen sok gazdát arra bírtak, hogy mentatermelésre térjen át. A többtermelésnek elejét veendő, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara akciót indított, hogy a gazdák csakis szerződés esetén termeljenek mentát. Ennek ellenére a mentával bevetett föld az elmúlt évvel szemben ezer kat. holddal emelkedett, aminek velejárója az idei értékesítés nehézsége. A földművelésügyi miniszterium erre intézkedett, hogy vett területeket, hogy később ennek alapján osszák szét a nyolcezer termelő

sége a mentatermelés ellenőrzése terén. között a kivételre kerülő mennyiséget. A kormány ezalatt megegyezést kötött a német kormányval. Ennek értelmében a tavalyi hatvan vagon helyett százhatvan vagon exportálunk Németországba mert a magyar menta kiszorította a német piacról a kínai fekete teát. A mennyiség 3 százaléka extra, 37 százaléka prima és hatvan százaléka másodrendű kell hogy legyen. A minőséget az úgynevezett mentaszakértőnek állapítják meg, amelyek egyszerszintű tanácsokkal látják el a mentatermelő gazdákat. Egyébként az első vágás már véget ért, eredménye kilencven vagon s már nem sokára meg is indul az első szállítmány Németországba. Az egész mentamennyiség ötmillió pengőt jelent. Ime a magyar gazda élelmessége újabb példája.

A miniszterelnök és miniszterek helyettesítése

Magyarország Kormányzója legfelsőbb elhatározásával Teleki Pál gróf miniszterelnök s gróf Csáky István külügyminiszter külföldi tartózkodása idejére a miniszterelnöki teendők ideiglenes ellátásával a belügyminisztert, a külügy miniszterium ideiglenes vezetésével pedig a honvédelmi minisztert bízta meg.

Magyarország Kormányzója legfelsőbb elhatározásával dr. Varga József iparügyi miniszter külföldi tartózkodása idejére az iparügyi miniszterium ideiglenes vezetésével a pénzügyminisztert bízta meg.

Rendelet a kenő és hengerolaj forgalombahozataláról

A Budapesti Közlöny pénteki száma az iparügyi miniszternek a kenő- és hengerolaj forgalomba hozatalának és felhasználásának újabb korlátozása tárgyában kiadott rendeletét. A rendelet meghatározza, hogy milyen kenő és henger, továbbá sebességváltó olajat szabad forgalomba hozni, milyen olajat szabad csapágyak, traktorok és más belső égésű motorok kenésére felhasználni és külföldi kenő, vagy hengerolajnak a rendelet hatálybalépését követő nyolc nap után való felhasználását az ásványolaj-ipari bizottság engedélyéhez köti.

A külföldi kenő-, vagy hengerolaj készleteket be kell jelenteni. A rendelet a kihirdetés napján lép hatályba.

Francia kormányválság

Genf, augusztus 28. A már négy hete lappangó francia kormányválság, mint Vichyből jelentik, a legutóbbi 48 órában Laval h. miniszterelnök távolléte alatt rendkívül kiéleződött. Minden jel arra vall, hogy a kormányon belül folyó hatalmi harcokról van szó.

Ugyátszák, hogy különösen a katonai körök nem értenek egyet a h. miniszterelnök politikájával. (MTI)

Numerus klauzus a román iskolákban

Bukarest, augusztus 28. (MTI): A közoktatásügyi miniszterium rendezte a zsidó szülők gyermekei oktatásának kérdését. Az állami elemi iskolában csupán a 2. kiváltságos osztályba tartozó (a régi királyság területén külön törvénnyel román állampolgárságot nyert és front-harcos minősítésű) zsidó gyermekeket vehetik fel. A zsidó hitközség a miniszterium engedélyével zsidó felekezeti iskolákat és zsidó tanítóképzőt is felállíthat. A zsidó felekezeti elemi iskolában a román nyelvet, román történelmet és földrajzot taníthatnak. Keresztény és román tanerők tagjai a középiskolákban csak keresztény növendékek beiratkozása után fennmaradó helyekre vehetők fel a 2. osztályba tartozó zsidó gyermekek az 1. s 3. osztályba tartozó zsidó szülők gyermekeit is felvehetik, ha hely maradt, de ezeknek a száma nem haladhatja meg az összes tankötelezettek számának hat százalékát. A minta gimnáziumokba és szakiskolákba zsidókat felvenni tilos. Az egyetemre beiratkozható 2. osztályba tartozó zsidók számát a rector állapítja meg, de a hat százalékot a zsidók száma itt sem haladhatja meg. Keresztény felekezeti iskolákba zsidókat felvenni nem lehet.

Időjárás

Az óceáni eredetű hűvös levegő, mely hazánk északi felében maradt uralmon, borús, esős időt okozott, az eső mennyisége azonban átlagban az 5. mm. alatt maradt. Jósítás: Élénkebb szél, változó felhőzet, több helyen eső, a hőmérséklet a délelelti megyékben csökken, északnyugaton már kissé emelkedik.

— Dr. Mitrovics Gyula, a debreceni Tisza István tudományegyetem új rektora hétfőn veszi át hivatalát dr. Hüttl Tivadar prorektortól.

— A könyv- és papírüzletek szept. 2—10-ig, este 7 óráig tarthatnak nyitva. A kereskedelmi és közlekedésügyi miniszter rendeletet adott ki, melynek értelmében a könyv- és frószter és papírkereskedők, azokban a városokban és községekben, amelyekben ezeknek az üzleteknek köznap zárórája este 7 óránál korábban van megállapítva, szeptember 2—10-ig bezárólag — a közbeső vasárnap kivételével, este 7 óráig tarthatnak nyitva.

Craiova, augusztus 29. A bolgár és román bizottság csütörtökön 25 perces ülést tartott a királyi helytartóság palotájában. Utána a két bizottság külön-külön tartott megbeszélést.

Zoltai Lajos sírjánál halála évfordulóján...

Tegnap egy éve, 1939 augusztus 29-én járta be a várost a hír, hogy dr. Zoltai Lajos ny. múzeumigazgató, a kiváló történettudós, Debrecen multjának kitünő ismerője meghalt, munkás életére pontot tett a halál. A hír város-szerle nagy megdöbbenést, mély részvételt keltett. Ennek a fájdalmas érzésnek utórezdülése volt az a kegyeletes megemlékezés, amelyet az eihunyt barátai, tisztelői tartottak a most elkészült sírlemlék körül tegnap délután a Köztemetőben. Az özvegy áldozatkész-ségéből emeltetett a művészi sírlemlék, amelyről már tegnapi számunkban beszámoltunk. A sírt ellepték a virágok, mindmegannyi bizonyítékai annak, hogy nem felejtik el mégsem azt, aki egész életét a köztér áldozta.

A kegyeletes megemlékezésen megjelentek között láttuk az elhunyt özvegyét, dr. Sőregi János múzeumigazgatót, aki hajdani munkatársai nevében tett koszorút a sírra, dr. Kardos Albert ny. gimnáziumi igazgatót, a megjelentek néhány percig csendben adóztak az elhunyt emlékének, majd az özvegy megköszönte a szeretet illy megnyilvánulását és a megjelentek az elhunyt alakjával a szívükben szótoszlottak.

Az osztálysorsjáték húzása

50.000 pengőt nyert: 26308. —
40.000 pengőt nyert: 36757. — 10.000 pengőt nyert: 25612. — 5000 pengőt nyert: 46825 52937 56575. — 4000 pengőt nyertek: 10165 57727 6055 61045 75804. — 3000 pengőt nyert: 33309. — 2000 pengőt nyertek: 58508 77666. — 1000 pengőt nyertek: 13014 54351 57855 72123 79027. — 800 pengőt nyertek: 50303 79945. — 600 pengőt nyertek: 13190 19236 64925 80566 86073. — 500 pengőt nyertek: 1844 3909 15828 18793 24652 24675 27105 36990 49574 55229 55866 66876 66961 80454 81650 87210. — 300 pengőt nyertek: 1738 2876 3705 4332 5363 6163 7498 8198 10454 19145 19289 21058 26930 28509 30895 34078 35173 35746 36333 36572 37955 39163 41307 43504 44268 44601 44871 45417 49531 49990 50576 54542 55493 58374 62915 63555 66546 67516 67625 68668 70685 71192 72367 72995 78399 85949 86359.

30—30 pengős pénzbüntetés, mert nem jelentkeztek a központi választmány felhívására

A debreceni törvényszék dr. Főrenyessy tanácsa elé került csütörtökön több debreceni lakos. Azért indult ellenük eljárás, mert Debrecen város központi választmányának felhívására nem jelentkeztek és nem igazolták, hogy a szűz törvény értelmében kivételezetteknek kell-e tekinteni őket. Vádiratot adott ki az ügyészség Fraenkel Gabriella, Irsai Mórné, Popper Kálmán, özvegy Rosenthal Hermanné, Klein Blanka, Horovitz Herman, Friedlaender István, Klein Zoltánné, Moskovitz Henrik, Hudák Sándor, Huszti Sándor, özvegy Weisz Ferencné ellen. A vádlottak közül nem jelent meg a tárgyaláson özvegy Rosenthalné, Horovitz Herman, Friedlaender István, Klein Zoltánné és özvegy Weisz Ferencné. A többiek azzal védekeztek, hogy ők nem kapták közbe az idézést és azért nem tettek eleget a bejelentési kötelezettségnek. A bíróság megállapította bűnösségüket a vétségben és elítélte őket fejenként 30—30 pengő pénzbüntetésre, de az ítélet végrehajtását felfüggesztették. Az ítélet jogerős.

— II. Vilmos excelszár unokája, Károly Ferenc József herceg eljegyezte Schoenaich Carolath hercegnőt. Az eljegyzést II. Vilmos doornai kastélyában tartották meg. Károly Ferenc József porosz herceg az egyik páncélos asztal hadnagya.

Használt tankönyvek féláron füzetek és írószerek olcsó árban

Bóhm István könyv- és papírkereskedésében
Kossuth u. 2 (Városháza)

Makkai Sándor a magyar reformátusság külföldi kapcsolatairól

A magyarországi reformátusság külföldi kapcsolatairól igen érdekes áttekintést nyújt dr. Makkai Sándor debreceni egyetemi tanár, a volt erdélyi református püspök. Megvilágítja a magyar reformátusok multbeli diplomáciáját, amely eszköz volt a nemzet számára is minden időben, majd ezeket írja:

Ugy a magyarországi, mint az utód-államokba szakadt magyar reformátusság 1919-től kezdve látogatott, viszonyait tanulmányozták, ügyét a külföld előtt ismertették, anyagi és szellemi támogatásban részesítették a külföldi protestáns intézmények megbízottai. Viszont a mi egyházaink kiküldöttei sűrűn vettek részt ezeknek az egyházaknak, egyesületeknek gyűlésein, konferenciáin Európa és Amerika különböző városaiban. Valamennyi magyar református egyház tagja lett a Presbiteri Egyházak Világszövetségének. Belekapcsolódott a magyar reformátusság a Söderblom svéd evangélikus hercegek által kezdeményezett Ökumenikus Mozgalomba is, amelynek célja a keresztény egyházak gyakorlati együttműködése.

Azokkal a missziói világszövetségekkel, amelynek munkája már a világháború előtt meggyökerezett a magyar reformátusság életében, a kapcsolatok

a legutóbbi időkben is fennállanak, bár a missziói munka maga egyre inkább önállósul tőlük és az egyház organizmusába tagolódik. A világháború után a külföldet látogató teológus ifjak száma, a sok szeretettel megnyitott új lehetőség folytán, hatalmasan emelkedett. A romániai magyar református egyházból 1923—35 között kerekén száz új látogatta Hollandiát, Svájc, Skócia, Anglia, Franciaország, Németország és Amerika egyetemét, az országos egyházból pedig 1937—38. évben 29-en tanultak német, francia, holland és amerikai egyetemen.

Kétségtelen, hogy a világháború után a magyar reformátusság egyreze politikai és anyagi segítség reményében fordult a külföldi hittestvérek felé. Azonban az igazi jótétemény, amit a kapcsolatok nyújtanak, a lelki és szellemi kicserélődés, a közös hitben és életcélban való testvéri megerősödés. Amint ezt el kell várnunk tőlük, úgy nekünk is ezt kell adnunk számukra. Meg kell győznünk a külföld reformátusságát arról éspedig egyházi életünk értékeivel, hogy az evangélium ügyének nélkülözhetetlen tényezője, védője és harcosa vagyunk a magunk ér-helyein s ügyünk nem csupán a miénk, hanem az egész világkereszténységé.

Dr. Máthé Istvánt egy heti fogházra ítelték

„Magyar sorstragédia” című cikkéért

Dr. Máthé István magántisztviselő egy debreceni, azóta már megszünt lapban „Magyar sorstragédia” címmel cikket írt, amelynek egyes kitételei miatt az ügyészség sajtó útján elkövetett nemzetgyalászás címen emelt vádat ellene. Tegnap tárgyalta a budapesti büntetőtörvényszék az ügyet.

A vádlott tagadta bűnösségét. Azt hangoztatta, hogy nem volt szándékában cikkével a magyar nemzetet megsérteni, éppen ellenkezőleg, abban a hitben élt, hogy a nemzet érdekeit szolgálja. Gálffy Kálmán kir. ügyész vádbeszédében előadta, igaz, hogy magyar sorstragédiával állunk szemben, de ezt elsősorban a trianoni béke-

parancs idézte elő. A nemzet egyeteme nevében tiltakozik az ellen, hogy Magyarországon, akármilyen párthoz tartozik is, a magyar nemzettel szemben olyan kijelentésekre ragadtassa magát, mint amilyeneket a vádlott cikkében használt.

A védőbeszéd után a törvényszék Máthé Istvánt bűnösnek mondotta ki a magyar állam és magyar nemzet megbecsülése ellen sajtó útján elkövetett vétségben és ezért egyheti fogházra ítélte, enyhítő körülménynek véve azt, hogy bűntelen előéletű és hogy cikkének nagy része hazafias indulat fellobbanásából keletkezett.

Tűzvész miatt lázadás tört ki a orolvai börtönben

A erajovai börtönben szerdán tűz ütött ki. A börtönbe zárt 400 fogoly között valóságos lázadás tört ki, mert attól féltek, hogy a tűz elpusztítja őket. Katonaszá-

nak kellett közbelépnie, hogy a cellákat rendben kiürítsék és megkezdhesék az oltást. A börtönépület egyrésze leégett, sebesülés nem történt.

Szépítőszerekkel kuruzsolt és elcsúfította a lányok, asszonyok arcát

A csendőrségnek jelentették, hogy a csorvái határban az egyik tanyában szépítőszerekkel kuruzsolt egy öregasszony, Csikós Józsefné. A lányok és hiú asszonyok egymásután keresték fel Csikósné, hogy „szépítő” vásároljanak. Az öregasszony adogatta jó áron a kis üvegekben lévő „szépítő”, magyarázta, hogy igen szépek lesznek, mert ezerjófűből, szarkaláb és pipacs töztjét használta fel a kenőcsökre. A baj ott kezdődött, hogy még a szép leányok is vettek „szépítő”-

hogy még szebbek legyenek. A kuruzsolt asszony kenőcsé azonban nem őrizte meg a meglévő szépséget sem az arcnak, hanem elrontotta, elcsúfította a szép, rózsás arcú fiatal leányok arcát. Természetes, hogy pattanásokkal, bőrhámlásoktól elrúttult leányok sírva tettek panaszt a kuruzsolt ellen. Megindult az eljárás Csikósné ellen, akit kuruzslás miatt őrizetbe is vettek, mivel több leánynak arcát orvosi kezelés alá kellett venni, olyan súlyos bőrgyulladásokat okozott a „szépítő”-

A Maginot-vonal mint idegenforgalmi látványosság

Elzásznak a visszacsatolása a birodalomhoz Németország idegenforgalmi vidékeit kulturális értékkel, szép tájakkal és tündöklőhelyekben gazdag vidékekkel gyarapította. A jelenlegi büntetési tilalom ellenére a német ide-

genforgalmi szervezetek nagy előkészületeket tesznek a háború utáni idegenforgalom megindításának megszervezésére. A szállodák, vendéglők rendezése és kijavítása képezik a főfeladatot. Az elmenekült szállodatulajdonosoknak a visszatérését német részről előszedik, hogy ezáltal a károkat szén-

vedett szállodák minél hamarabb üzemképesek legyenek. Amíg a normális békeviszonyok ismét visszatérnek s német idegenforgalmi szervezetek az elzászi idegenforgalmat társas- és programutazások keretében fogják lebonyolítani. Különös látványosságot nyújtanak az elzászi látogatók részére az elfoglalt Maginot-vonal és vidéke, ahol a mostani háború nehéz napjai dúltak, melynek nyomai még tisztán láthatók.

Találkozásom Pethő Sándorral

Mikor vasárnap délelőtt szerte röpött a hír a rádióból, hogy Pethő Sándor autószerencsétlenség áldozata lett talán mindenkinél könnyes lett a szemem pillanatra. Szinte érthetetlen, hogy egy ilyen nagyvonalú, hatalmas tudású publicista, akiről még ellenfelei is elismerték, egyedül álló egyéniség volt a magyar újságírás égen — öneki kellett éppen ilyen szomorú, véresen tragikus halállal itthagyni nemzetét, melyet annyira s oly forrón szeretett. Mert a magyarságért élt, küzdött minden gondolatával és tudásával.

Engem apai barátság fűzött Pethő Sándorhoz. Ezelőtt vagy két hónappal beszéltem vele utoljára. Nem tudom már honnan, de valaktól megtudta, hogy néha cikkeket írogatok és elkérte egyik írástomat. Azután felrendelt a szerkesztőségbe, hogy beszélni óhajt velem. Természetesen szívdobogva vártam a pillanatot, hogy halljam véleményét, tudva azt, hogy egy vérbeli, európai hírű újságíró és történettudós kritikájára — bármilyen is legyen az —, csak büszke lehetek. Mikor bejelenttem magamat, rögtön fogadott. Leültetett, aztán íróasztala fiókjából elővette azt az írást, amit felküldtem hozzá és nagyon figyelmesen megegyezően elolvasta. Néha feltekintett, rám nézett, majd tovább olvasta cikkemet. Az volt az érzésem, hogy most a kapcsolatokat keresi a cikk gondolatai és egyéniségem között, közben pedig rólam, mint emberről is megalkotja véleményét. Mikor elolvasta újra betette az íróasztala fiókjába és csak ennyit mondott:

— Jó.

Többet azután egy szó se esett erről a cikkemről. Pár dolgot kérdezett még tőlem a debreceni viszonyokról, aztán keztenyújtott. Mikor már az ajtónál voltam, hirtelen utánam szót.

— Írjál valami debreceni vonatkozású riportot. Ujserű legyen és színes... — hiszen tudod.

Szinte rohanna mentem le a lépcsőre, mert a megbízatás legvéresebb almatmat is felülmúlta. Még aznap nekifogtam a cikk megírásának, el is készült, úgyhogy már másnap bevittem a szerkesztőségbe és átadtam Pethő Sándornak. Elolvasta és megint csak röviden ennyit mondott:

— Jó. Közölni fogom.

Sajnos, ezt az ígéretét már nem fogja soha beváltani. Talán két, vagy három hete üzent, hogy valamelyik vasárnapi számban hozza a riportomat, ha a külpolitikai események miatt lesz elegendő hely a lapban, addig is csak dolgozzak szorgalmasan és ha van újabb írástom küldjem fel.

Engesztelhetetlenek a sors kiszámíthatatlan útjai. Pethő Sándor örök és pótolhatatlan vesztesége a magyar újságírásnak és nem kis részben az egész magyarságnak.

Tótvölgyi T.

A román külügyminiszter Budapesten keresztül utazott Bécsbe

Budapest, augusztus 29. Manolescu román külügyminiszter, aki szintén meghívást kapott Bécsbe, csütörtökön reggel hét órakor különvonaton a keleti pályaudvarra érkezett.

A külügyminiszter kíséretében volt Pop Valér és a külügyminiszteriumból néhány vezető tisztviselő.

A keleti pályaudvaron jelentkezett és felszállt a román külügyminiszter kocsijába George Crucescu budapesti román követ, Manolescu és kísérete nem hagyta el a különvonatot.

A különvonat több mint egyórás tartózkodás után 8 óra 20 perckor elhagyta a keleti pályaudvart.

FERENC JÓZSEF KESERŰVÍZ HIREK

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:
Debrecen, József kir. herceg uca 1. szám,
Telefon nappal: 27-89. (3 mellékállomás),
éjjel 27-89. — Előfizetési árak havonta
3.— pengő, negyedévenként 9.— pengő,
félévre 18.— pengő, egész évre 36.— pengő.
Ára hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Gyógyszertára kéjjeli szolgálata, aug.
24-én reggel 8-tól aug. 31. reggel 8-ig
„Kigyó”, Piac uca 31., telefon: 30-95
„Tisza” Péterfia uca 61., telefon:
24-52. szám. — „Csillag”, Árpád-tér
1., telefon: 29-32. — „Szent Három-
ság”, Homokkert, Szabó Kálmán u.
14. sz., telefon: 17-09. — „Mátyás-
király” Nyúttelep, Vámospercsi út
16. szám, telefon: 13-83.

Révész Imre püspök és hitvese a lelkészözvegyekért

Dr Révész Imre ref. püspök és fele-
sége — a kiváló énekművész — a
szegénysorsú református lelkészözve-
gyek megsegítésére a közelmúltban
clóadókörútra indult a duna- és bal-
tonmenti fűrdőbelyekre. Balatonfűrdő-
n a püspök feltárta a református lel-
készőzvegyek és lelkési árvák sanyarú
sorsát, különösen kiemelve, hogy nem
csak szamaritánusi cselekedet az öz-
vegyek és árvák megsegítése, de a ma-
gyar társadalom azt sem felejtetheti el,
mennyi kiválóságot adtak a magyar re-
formátus lelkészcsaládok az egész nem-
zetnek. Révész Imréné itt is, Balaton-
fűrdőn nagy sikert aratott szép
énekeivel.

— Elmarad bizonytalan időre a
ref. egyháznak szeptember folya-
mán tervezett egyházkerületi ta-
nácsülése, időszaki tanácsülése,
valamint a beregi egyházmegyé-
ben tervezett püspöki egyházlato-
gatás.

— A Dóczi intézet igazgatótána-
csa tanárvalasztó ülését ma dél-
után tartja. Ezen az ülésen kerül-
nek betöltésre a Dóczi leánynevelő
intézetben nyugdíjazás folytán
megüresedett tanári állások.

— Polgármesteri szemle a vá-
rosi hivatalokban. Dr Kölesy
Sándor polgármester, mint meg-
írtuk, kedden megszakította sza-
badságát, átvette hivatalát és a
heti polgármesteri értekezleten
már részt vett. Tegnap délelőtt
Kölesy polgármester szemlét tar-
tott az egyes ügyosztályok hiva-
laiban.

— Brazília vezérkari főnöke,
Goes Monteiro az Egyesült Álla-
mokban utazik repülőgépen a jövő
héten az Egyesült Államok hadse-
regének meghívására.

— Kallio finn államelnök beteg-
sége miatt hosszabb időre vissza-
vonul az államügyek intézésétől.
Kallio nem mond le államfői tiszt-
ségéről, hanem gyógyulása után
ismét elfoglalja méltóságát.

— Hitler vezér és kancellár Nar-
vik érmet alapított. A jelvényt
azoknak ajándékozzák, akik a véd-
erők kötelékében a narviki partra-
szállításban és harcokban résztvet-
tek.

x Naményi Z. gyorsíróiskolában be-
iratkozások megkezdődtek, Batthyány
uca 1. szám.

— Hetvenéves gyilkosság nyo-
mára bukkantak a budapesti De-
seffy uca egyik házában. Viz-
vezetékcsere során előfordult ásás
közben egy csontvázat leltek, mely
valószínűleg 60—70 éve elkövetett
bűncselekmény maradványa.

— A cséplőgép elé vetette magát
öngyilkossági szándékból Hajdú-
szoboszlón néhány nappal ezelőtt
Béres István 54 éves földműves és
életveszélyes sérülésekkel szállí-
tották be ápolásra Debrecenbe. Bé-
res nem mondta már javult, ismét
öngyilkosságot kísérelt meg és ez
már sikerült. A debreceni ügyész-
ség a temetési engedélyt megadta.

— Hirdetmény. Felhívom a vá-
ros közönsége érdekelt tagjainak
figyelmét arra, hogy a petróleum-
utalvány augusztus hónapra ér-
vényes 1. és 2. számú szelvényének
beváltása f. hó 31-én, szombaton
lejár. A beváltási határidőt meg-
hosszabbítani a vonatkozó minisz-
teri rendeletek értelmében nem
lehet. — Polgármester.

— Biztosítva van a főváros téli
élelmiszerellátása. Szendy Károly
polgármester félelmi jelentése most
jelent meg s ez rámutat arra, hogy
a jelenlegi rendkívüli viszonyok
mellett az élelmiszerfelhozatalban
esetleg zavarok következhetnek
be, ezért a fővárosi közgyűlés ár-
beszerzés céljaira nagyobb össze-
gű forgatóke igénybevételéhez já-
rult hozzá. Így Budapest élelmi-
szerellátása máris biztosítva van.

— Százszázpergős betörések tet-
teseit kerítette kézre a budapesti
rendőrség Papp János közműves,
Sziva József sofőr és Raposa Já-
nos sofőr személyében. Ez a banda
fosztotta ki Polgár Tibornak, a rá-
dió karnagyának lakását is. Or-
gazdájukat is kézrekerítették
Klein Istvánné 54 éves dobozké-
szítőnő személyében.

— 18-szor követett el öngyilkos-
sági kísérletet, megsemmisített
megalmaia Károlyi Istvánné 26
éves békési asszonynak. Most egy
társaságban olyan kijelentéseket
tett, amiből kellemetlenségei let-
tek és ezért ki akarta vágni nyelvét.
Beutalták a gyulai elme-
gyógyintézetbe.

— Összeütközött a nagyvárad-
bukaresti gyorsvonat a nagyeny-
edi állomás közelében. Az expressz-
vonat belefutott egy tehervonat
utolsó kocsijába. A tehervonat
egyik fekezője meghalt, a gyors-
vonat utasai közül többen megse-
besültek.

— A Rába is kiöntött Vas me-
gyében. Szentgotthárdtól a vasi
határig mindenütt megtelt a Rába
meder a stájer hegyekből lezúduló
szennyes árral, mely a megye több
részén már ki is lépett medréből.
x Beiratás a kereskedő tanonciskolába
az 1940—41 iskolai évre, augusztus 30
— 31. szeptember 2—3 napján történik.
Délelőtt a lányok 9—12 óráig, délután
3—6 óráig a fiúk iratkozhatnak. Fenti
idő alatt az összes tanköteles kereskedő
tanoncok beiratását az illetékes főnök
urak intézzék el.

— A „Ferenc József” keserűvíz régóta
kitűnően bevált házi- és megrögzött
székrekedésnél és annak mindenféle ká-
ros következményeinél, biztos, enyhe és
gyorsan ható, természetes hashajtó, —
mely számos betegségnél az emésztést
javítja és az étvágyat fokozza. Kérde-
ze meg orvosát!

— Tűkmagból zsirt termelnek Né-
metországban. Közismert dolog, hogy
a tűkmag nagy fehérjeterületű ki-
vül nagymennyiségű zsirtartalommal is
rendelkezik. Újabb kísérletek bebizo-
nyították, hogy a tűktermés megfűző
fokozása következtében egy közepes
termés ugyanannyi zsiradékot ad,
mint a legértékesebb olajnövény. A
technika feladata egy olyan gépnek a
gyártása, amely a tűkből a magvakat
gyorsan és biztosan kiféjti, mivel ezek
a magvak a zsíron kívül vitamint is
tartalmaznak.

— A Vöröskereszt városi választ-
mánya által rendezett III. házibeteg-
ápolási tanfolyam záróvizsgája szom-
baton délután 4 órakor lesz a város-
háza közgyűlési termében.

x Beírás a Dóczi ref. elemi iskolában
szeptember 2-án és 3-án, hétfőn és
kedden délelőtt 9—11-ig, régi Dóczi
földszint.

x Beiratkozások a városi zenekolá-
ban szeptember 1-től kezdődnek, na-
ponta 9—11-ig és 3—5-ig. Beiratkozni
lehet zongora, hegedű, gordonka, ének,
zeneszerzés, gordon, fúvóhangszerek,
zeneelmélet, zenetörténet, esztétika,
kamarazene, zenekar, furulya, zenei
előkészítő (ovoda) tanfolyamokra. Fel-
vételi vizsgák: szeptember 12-én és
13-án 3—6-ig. Tanítás: szeptember hó
14-én kezdődik. Bővebb felvilágosítás
nyerhető ah irdeleményeken és a zene-
iskola titkári hivatalban fenti időpont-
ban. (Telefon: 23—96. sz.)

— Uj vasútvonal épül Kárpát-
alján Taracköz és Áknaszlatina
között. A nagyobb beruházást a
forgalom emelkedése teszi szükség-
gessé.

— Franciaországban a cukor-
hiány egyre érezhetőbbé válik.
Ehhez járul az idei rossz cukor-
répa-szüret. A cukorrépa négy-
ötödét a hadjárat és munkahiány
miatt az idén nem tudták leszüre-
teln.

— Gabonahiány jelentkezik
Svájében. A svájciak már két hó-
napja nem kapnak gabonát tenger-
entúlról és a tartalékokat kény-
telenek felhasználni. A liszt és ke-
nyér árát szeptember 1-től föleme-
lik.

— Elutaztak a Magyarországon
nyaraló német diákok tegnap dél-
ben. A diákok Budapestről a bécsi
gyorssal térnek vissza hazájukba.
Magyarországon 300, Debrecenben
14 nyaraló német diák volt.

— Az amerikai magyarság me-
nedéket ad a holland gyermekek-
nek a háború végéig, viszontasul
annak a gesztusnak, amikor a há-
ború után a holland otthonok he-
lyet adtak magyar gyermekeknek.

— Iparosok figyelmébe! Közöljük,
hogy folyó évi augusztus 31-én, szept-
ember 6-án az építőiparosokat, szept-
ember 4-én a cipész, csizmadia, férfi
és női szabó iparosokat érdeklő
személytárgyalási hirdetmény határideje
jár le. A hirdetmény az ipartestületen
megtekinthető.

— Halálosvégű gyógyszeresere a
kolozsvári klinikán. Borzalmas szere-
cséltenség játszódott le a kolozsvári
klinikán. A tragédia előzménye az volt,
hogy az egyik ápolónő szabadságra
ment s ennek helyettesítésével Vias
Mária írni-olvasni nem tudó háztartás-
beli alkalmazottat bízták meg. Az
egyik orvos, amikor a betegnek novo-
cain injekciót akart adni, Vlaszoh for-
dult az orvosáért, aki a novocaint
tartalmazó üveghöz hasonló palackb-
n sósavat adott oda az orvosnak. Ez gy-
anúllanul töltötte meg sósavval az injek-
ciós tüt s azt egyik női betegének a
foghúzába fecskendezte. Valamivel ké-
sőbb egy másik orvos kért novocaint
Vlastól, aki újra a sósavas üveget
nyújtotta oda. Ez az orvos azonban
észrevette a tévedést. Most már rémül-
ten szaladtak az előbb meginjektó-
zott beteghez. A gyógyszeresere áldo-
zatán már nem lehetett segíteni. A sze-
rencsétlen asszony meghalt.

— Faszéngázzal hajtott gépkocsi si-
keres kísérletéről érkezik hír Rómából.
Kedden első ízben ért fel a Stevio-
hágóra egy gázzal hajtott gépkocsi.
A közönséges háromliteres, faszén-
gázfejlesztővel felszerelt kocsi karbú-
rátor nélkül, indításra is kizárólag gáz
használatával igen könnyen jutott fel
Európa legmagasabb hágójára.

— Nem kell a lejárt váltókat
óvatolni. A Budapesti Közlöny leg-
közlebbi száma közli a váltók fi-
zetés céljából való bemutatásának
és az óvás felvételének átmeneti
elengedéséről szóló 6100—1940. M.
E. számú rendeltét. A rendelet a
váltók rendezésének a rendkívüli
viszonyok miatt mutatózó admi-
nisztrációs nehézségeire tekintet-
tel az 1940. évi szeptember elsején
vagy ezt követően az 1940. évi ok-
tóber 31. napjáig bezárólag lejártó
váltóknál a fizetés végett való be-
mutatásnak és az óvás felvételé-
nek kötelezettségét elengedi.

Hősök naplója

— 1914 augusztus 30. — Hősies el-
szántságról és önfeláldozó áldozatkész-
ségről tett bizonyosságot az 1. lovas-
hadosztály Buczacz mellett hareaiban
Mayer Béla volt nyiregházi 14. közös
huszárezredbeli alezredes. Mint osz-
tályparancsnok a lovasrohamban az
orosz tülerő ellenére is oly vitézül és
elszántan vezette két századát, hogy
az oroszokat visszaverte és több táma-
dást azok már nem kíséreltek meg.

Mayer alezredes igazi férfihoz méltóan
hadakozva, számos lánzsaszúrás-
tól találva esett el a becsület mezéjén.
Emlékét a 3. oszt. Vaskoronarend
őrzi.

— Összeült a dán országgyűlés,
nyári szünetét megszakítva. Első
ténykedésként az országgyűlés elé
a belügyminiszter törvényjavas-
lat alakjában indítványt terjeszt-
ett elő 126 személy részére dán
polgárjogok adományozásáról.
Leginkább olyan dánokról van
szó, akik külföldön tartózkodtak.

x Kereskedelmi szaktanfolyam nyílik
meg szeptemberre a női felsőkereskedel-
mi iskola épületében. Tantárgyak: ma-
gyar és német levelezés, számtan, egy-
szerű és kettős könyvvitel, kereskedelmi
ismeretek, díszírás, gyors- és gépirás,
Beiratkozás délelőtt 11—12 óráig, Kál-
vin-tér 2. szám.

— Egy szakáll története. Györszent-
mártonban országzászlóavatalás volt. A
résztvevők sokszernyi seregéből is ki-
emelkedett egy lengő szakáll. Minden-
kinek feltűnt a nagy sokadalomban
Kenessey István fehérmegegyi patriár-
kára emlékeztető, mostanság már
fehér holló ritkaságú, szürke vagy sza-
kálla. Egyik ismerős elmondotta Ke-
nessey uram rengő szakálla történetét.
Amikor a románok megszállták Er-
délyt, az erdélyi származású Kenessey
István elhárította, hogy míg Erdély
vissza nem tér az anyaországhoz, meg-
hagyja szakállát. Huszonegy éves már
ez a szakáll, de valószínűleg nem lesz
huszonkétéves.

— Csak egymillió hektoliter bortem-
ésre számíthatunk. Az elmúlt évben
a közepesnél jobb bortermés volt Ma-
gyarországon. Az 1939. évi szüret erede-
ménye 2.28 millió hektoliter bor s ez
lényegesen meghaladta az előző évi
szüret eredményét, amiben része volt
a visszacsatolás folytán megnöveked-
ett szőlőterületeknek is. Sajnos, az
idén összehasonlíthatatlanul rosszabb
bortermésre kell számítani. Az eddigi
jelentések szerint olyan csekély bor-
termés várható, amire talán még nem
is volt példa. Általánosan ismertek
azok a körülmények, amelyek közre-
játszódnak abban, hogy az idén soha
nem látott kieséssel kell számolni a
szőlőgazdálkodásnak. Nem akarjuk az
időjárásokozta károkat felsorolni, in-
kább csak közöljük a szakkörök be-
sülését az idei bortermésről. Eszerint az
1940. évi szüret aligha fog több bort
eredményezni, mint összesen egymil-
lió hektolitert, amely a tavalyi közep-
esnél jobb termésnek mindössze egy-
negyed része lesz. Ez azonban csak
országos becslés. Vannak szőlők, ahol
jóformán nem is szüretelnek az idén,
ahol a gazdáknak nem lesz bevétele s
ahol a kereskedelemnek nem lesz vá-
sárolnivalója.

— Zsidó istentisztelet. A debreceni
statusquo ante izraelita anyahitközség
templomaiban az istentiszteletek rendje
augusztus 30-tól, szeptember 6.: Pént-
eken este mindkét templomban 6.25
órákor, szombaton reggel mindkét temp-
lomban 7 órakor, délelőtt a Deák Fe-
renc uccában fél 11. délután mindkét
templomban 5 órakor, este 7.10. köznap
reggel negyed 7 órakor, este 6.45 óra-
kor, vasárnap este a Kápolnási uccában
félhét órakor, hétfőn délbén 12 órakor a
Kápolnást uccában és hétfőn negyed-
hét órakor a Deák Ferenc uccában. —
Hitészónoklat: szombat délelőtt a Deák
Ferenc uccában. — Rabbiság.

— Istentiszteletek ideje az ort. ltr.
templomban Pénteken délután 6.15 óra-
kor, szombaton délelőtt 7.30 órakor,
délután 4.45 órakor. Szombat kezdete
6.05 órakor, kimevetele 7.15 órakor.

GYÁSROVAT

Szabó István 18. éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután három órakor lesz a Köztemető 4. ravatalozó terméből, a református egyház szertartása szerint. Dankó temetkezési vállalat.

Éles Ferenc, 28 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délelőtt 11 órakor lesz a Köztemető 4. ravatalozó terméből. Dankó temetkezési vállalat.

Bujdosó Lajos, tartalékos hadnagy, állampénztári tiszt, Hajdúbösszorményben elhunyt. Temetése ma délután négy órakor lesz a II. B. teremből. Csúrka temetkezés végzi.

Várhelyi Tóth Aladár

tart. repülőhadnagy, 28. éves korában elhunyt. Temetése Náduvarról Kalocsára való szállítás után pénteken délután lesz az ottani temetőben. Dankó temetkezési vállalat.

Náty Józsefné

Kovács Mária

40. éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután öt órakor lesz a Köztemető díszravatalozójából, a római kat. egyház szertartása szerint. Dankó temetkezési vállalat.

Lengyel János

dohánygyári nyugbérés, 78. éves korában elhunyt. Temetése szombat délután 5 órakor lesz a Köztemető 3. o. terméből, ref. szertartással. Lakás: Munkás uca 15 szám. Pusztai temetkezési intézet.

Versenyiárgyalási hirdetmény. A Hortobágyon építendő kettős útkaparáz fűd, kőműves, beton, vasbeton stb., ács, bádógos, tetőfedő, asztalos, lakatos, mázó és üveges és kályhas munkáinak vállalati úton való biztosítása céljából nyilvános versenyiárgyalást hirdetünk, mely munkákra külön-külön is lehet ajánlatot tenni. A munkák végrehajtásához szükséges költségek szabályszerűen biztosítva vannak. A munkanyertes vállalkozó a munkát az odaitéleltől számított nyolc napon belül megkezdi és azt 60 nap alatt befejezni köteles. A közzétett szabályzat előírásainak megfelelően kitöltött és összefűzött ajánlatot pecsételt ellátva „Ajánlat a Hortobágyon építendő kettős útkaparáz építési munkáira” felirattal zárt borítékban 1940. évi szeptember 10-én délelőtt 10 óráig a városi közigazgatási iktatóhivatalba nyújtandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon délelőtt 11 órakor a városháza kistanácsstermében fognak nyilvánosan felbontatni, amikor az ajánlattevők, vagy igazolt megbízottak jelen lehetnek. A kifizési műveletek, valamint a jelen kivonatból kiegészítő részletes versenyiárgyalási hirdetmény Debrecen sz. kir. városi műszaki ügyosztályában (Csapó u. 36. II. em. 12. szobában) díjtalanul beszerezhető. A tervek ugyanott megtekinthetők. Dr. Kőlcsey Sándor polgármester.

Világító női harisnyák. A mostani őszi vásáron nagy érdeklődésre tarthat számot az új cikk, a világító női harisnyák. Nappal a harisnyák egészen normálisnak látszik, de a sötétség beálltával világít, ami egyben szép és emeli a sötétségbeni járás biztonságát.

Espinosa de los Monteros, az új bermai szpanyol nagykövet elfoglalta állomáshelyét.

Nem költözik el a fecskék

A napokban szárvára kelt az a hír, hogy a fecskék a hűvös nyár következtében már elköltöztek Dére. Ezzel kapcsolatban megkérdeztük dr. Nagy Jenő tanárt, a kiváló ornitológust, hogy valóban megtörténhetett-e a szokatlan jelenség, hogy a fecskék már augusztus közepén elvonultak melegebb hazába. A kiváló tudós a következőket mondotta:

— Nem vonultak el a fecskék, mint a legtöbb madár a fészekhelyén, azaz a házak között, csak addig tartózkodtak, amíg fiókáit fel nem nevelte, azaz ki nem röptette. Azután pedig csak ott szeretnek tartózkodni, ahol táplálékra találnak. Augusztus közepén és vége felé már a legtöbb fecske kiröpítette a fiókáit és így a fészek környékén csak akkor maradnak meg, ha ott bőségesen táplálékot is találnak. Ez a mostani hideg és esős időben teljesen hiányzott a városban és a házak között és ezért a fecskék el is hagyták a városok házait és azok környékét és olyan helyet kerestek fel, ahol bőségesen vannak a szálló bogarak, azaz rovarok. Augusztus végén, sőt még szeptemberben és októberben is néhol olyan tömegekben gyűlnek össze fecskék a nádasok környékén, hogy ez valószínű látványosság számba megy. Sok százezerfőnyi felhőben kavarognak esténként a nádasok felett, mert ilyenkor messze földről is gyülekeznek az ilyen helyeken, mert a nádasok az ó kedvenc éjjeli szállásuk. Hogy mennyi a repülő rovar a nádasok és vizek környékén az jól ismert tény, azonban nemcsak a szúnyogokra kell gondolnunk. A vízék táján annyi apró, a szemünkre nézve láthatatlan repülő rovar szállong a levegőben, hogy fecskéknek bőven van táplálékuk.

A néphit nagyon helyesen Kisasszony napját teszi meg az időpontnak, amelynek táján a fecskék elvonulnak. De persze maradnak még itt bőven jóval tovább is, sőt az északi vonulók is néha igen nagy tömegekben jelennek meg, szintén vizeink táján, amikor megint nyüzsgő a vidék a sok fecskétől.

— Most, hogy kimegedett az idő, újra van bogár bőven a kertjeink felett is, újra itt vannak a mi kedves madaraink.

A fűszer és csemegekereskedők korlátlanul árusíthatnak sonkát, szalámit és kolbászt

A budapesti húspárosok a nyár elején kérték az illetékes fórumokat, hogy tiltsák el a fűszer- és csemegekereskedőknek a hentes gyártmányok árusítását, mert ennek a tilalomnak elrendelése ellensúlyozhatná a hústalan napok miatt csökkent üzleti forgalmukat. A tilalmat csak a rendkívüli idők tartamára kérték kimondani.

Az ellenindokok között nyomós volt az, hogyha a fűszer- és csemegekereskedőknek megtiltanák, hogy hentesgyártmányokat árusítsanak, ez halálos csapást mérne a vidéki húspárra, mert a fővárosi húspárosok magukat érdekdőleg nem a vidéki árakat ajánlanák vevőiknek.

Az ügyben a kereskedelemügyi miniszter augusztus 23-án kelt leirattal közli, hogy olyan rendelkezést, mely a fűszer- és csemegekereskedőket tiltaná a hústermekárusítástól, nem szándékozik kibocsátani. A döntést megnyugvással fogadja nemcsak a 3510 fővárosi és 25.000 vidéki fűszerkereskedő, hanem a vidéki hentesiparosok is.

Mennyit költenek a magyar városok kultúrára? A városok költségvetéséből és a népszámlálás adataiból megállapítható, hogy mennyit költenek városaink kultúrára, Budapest közoktatási, közművelődési és vallási kiadása az 1938. évben 29.850.850 pengő volt. Az egy lakosra eső összeg 30 pengő. Pécs, Debrecen, Győr és Székesfehérvár egy-egy lakosára 10—10 pengő kulturális kiadás esik. Meglepő, hogy Szegeden, az ország második városában mindössze 7 pengő az állagos fejkvóta. Hódmezővásárhely képviseli a mélypontot. Itt a fejkvóta mindössze 3 pengő.

— Új 100 kilowattos rádióadóállomást építenek a szlovákiai Nagycsótányban, mint a Szlovák jelenté.

Film

A francia összeomlás

Az Apolló meséjé

Izraelben aktuális film, minden jelenet a történelem kerekének robbogását érezzük. A közelmúlt eseményei, a levegőben és szárazföldön leszállt grandiózus küzdelmek elevenednek meg a néző előtt. A katonai hősiességnek épösza a „Francia összeomlás”. Kattogó repülőgépek, robbanó bombák, dühöngő ágyúk kimérteties zaja adja a film kíséretét, a mesét pedig maga a történelem írja. Mesteri az, ahogy a komor valóságból kiszakított képek sorában egy-egy jelenetben a háború poézisét is meg lehet érezni. Ilyen jelenet a tankhoz kötött kis horjú vagy az élelem kiosztás a megszállt területek lakosai között.

De elvonatkoztatva aktualitásától, — mint alkotás is lenyűgöző ez a film. A valóság ereje sugárzik a képekből és teszi hatásosabbá a „Francia összeomlás”-t, minden még olyan mesterien kiagyalta történetét is. Ahogy elvonul a néző előtt a dünkircheli harc, a zuhanó bombázók támadásai, levegőbe repült hajók, összeomlott házak, lángban álló épületek tömege, a Weygand vonal áttörése, páncéllóriások tengeri harca, a Maginot-vonalba jutás, Páris megszállása, az egész kolosszális hadtényt átéli a közönség. A „Francia összeomlás” Debrecenben is hatalmas siker lesz.

Közgazdaság

TERMÉNYÁRAK

A terményfőzsdé záróárfolyamai: kiváló, új sörarpa 26, finom búzaporpa 16.60—16.80. Különböző termények: kék mák 6 190—195, új 195—200, csillagfürt fehér, lapos 21—22.50. A többi termény árfolyama változatlan. 78 kg-os egyszéses, száraz, rostált búza költségmentesen vasúti kocsiba rakva ab Debrecen 21.65.

Étkezésre válogatott 1940-es új burgonya árai: nyári róza és Gül Baba mázsáinkint 9, Ella és sárga mázsáinkint 7 pengő.

A kukoricára vonatkozólag az igénybevételi árak: tiszántúli állomásokról 25.10, egyéb állomásokról 24.05.

PERENCVÁROSI SERTÉSVÁSÁR

Tegnap felhajtás 1650 sertés és 35 süldő. Eladásra került 1642, eladatlan maradt 8. A felhajtásból angol búsértés volt 958 darab. Árak: uradalmi zsirsértés páronként 340 kg-on felül és alul 144, szedett sertés, elsőrendű 144, középrendű 143—144, sötény minőségű 132—137, öreg sertés, elsőrendű 142—144, másodrendű 120—140, angol főkésértés 144, angol sonkasértés 140—144, másodrendű 122—138, süldő 120, félsertés szalonnával, elsőrendű 180, márkázott exportzár, vágóbídon átvéve, csomagolás nélkül 206, félsertésűs, elsőrendű 180—186, hátszalonna, 28 kg-os, sózott 198, hár 186, helföldi zsír 90, hátszalonna 182—192 fillér kilónként. A vásár irányzata élénk.

DEBRECENI TERMÉNY-ÉS TAKARMÁNY ÁRAK

Árpa mázsája 24.50 P, lucerna 10.—13.50 P, széna 7.—9.50 P, lőhere 10.—10.50 P, széna muhar 6.20 P, búzaszalma 4. P, rozsszalma 3.80—4.40 P, árpa-szalma 4.50 P mázsáinként.

SPORT

A DVSC erős edzéssel készül a Kassai SC ellen

A DVSC-t a bajnokság második fordulójára egyik legerősebb NB II. együtessel hozza össze. A Kassai SC, mely a Rákóczi SE nevet vette fel, kitűnő támadóerővel, masszív védelmével az NB II. egyik legkomolyabb erőt képviselő együttese. A DVSC-nek erősen javuló játékot kell mutatnia, ha mindkét pontot haza akarja hozni. Erre a remény meg van, hiszen már a GANZ ellen jobban mozgott. A DVSC csapatán a támadóerővel vannak még mindig bajok. Itt kell lényegesen javítani, ha komolyan bajnokságra akar törni a debreceni NB II. csapat. Ezt pedig elvárja Debrecen sporttársadalmát, melynek NB csapatra van szüksége.

A DVSC védelmében a Kassai SC ellen valószínűleg helyet kap Vöröss. A

1940 augusztus 30., péntek 7

Két hátvéd, Csokai és Erdei I. fix pontja, pillére a csapatnak, olyan kettős, mely bármelyik NB csapatban is megállná helyét. A fedezetek doigában olyan bőség van a debreceni vasutasoknál, ahol Elek, Zsidik, Galambosi, Gere, Erdei II., Ignác és Papp verseng a csapatba kerülésért, hogy ebből feltétlenül ki lehet hozni azt a komoly erőt képviselő halvesort, mely úgy védelemben, mint támadásban megállja helyét. Momentán az Elek, Gerei, Erdei II. hármas látszik legjobb megoldásnak, de Galambosi és Ignác sem rosszabb választás.

Annál nagyobb probléma a csatáros. A két szélső még csak meg lesz Kristóf és Drab személyében, de már a baloldali hármasnak, vagy lényegesen formajavuláson kell átmennie, vagy erősíteni kell ezeken a posztokon a csapatnak. Ha a támadóerő formába lendül és meg találja góllövő cipőjét, ez esetben teljes bizalommal nézhetünk a kassai nehéz mérkőzés elé, melyre még szombaton elutazik a DVSC. A mérkőzést Szalkovszky játékevezető vezeti.

A debreceni játékevezető kitűnően sikerült összejövetelt tartottak tegnap este a pénzügyi kuglizó helyiségben, — melyen értékes felszólalások és tartalmas hozzászólások, viták hangzottak el.

A DVSC értesítésünk szerint érdeklődik Drottár, a DEAC kitűnő középcsatára iránt. Nem lenne rossz megoldás a kitűnő fizikumú, jól irányító, félelmetesen lövő center.

A DVSC kiadós edzést tartott a Stadionban, melyen hatalmas játékosgárda vett részt. Kitűnően, biztató formában mozogtak a lila-felhér játékosok zuhogtak a lövések a kapura és a két-kapuz edzésen tervszerű akciókat láttunk. Örvendést, hogy a DVSC ilyen nagy játékosgárdát foglalkoztat és különös előszeretettel foglalkozik a játékosneveléssel. Ennek eredménye, hogy az ifjúsági csapatnak már nem egy olyan tagja van, akik szükség esetén a nagycsapatban is megállják a helyüket. A DVSC második csapata pedig erőviszony tekintetében talán nem is marad el az első csapat mögött. Olyan játékosok, mint Keskeny, a két Antal, Szabó II. és Szabó III., Zsidik, Papp, Elek II., Tóth, Nagy II., Bihari II., Medgyesi, Osztroveczky, Kopjary játszanak a második csapatban az idén az amatőrbajnokságért.

Drákói ítéletet hoztak a kiállított játékosok ügyében. Ondrust, a Pénzügyi játékosát, mint visszaesőt örökre eltiltották. A Törökvs Rójkát és a Szeged Kisúcskiját január 31-ig tiltották el.

Vidor, a Hungária amatőr játékos valószínűleg a WMFC-be kerül, ahol jobbezéselt játszik.

Mátészalkán nagy gondot okoz, hogy az elsőcsapatból csak Kárpáti és Szabó áll az egyesület rendelkezésére. Az ifjúságiakkal együtt csak nyolc játékos van az MTK-nak a vasárnapi mérkőzésre.

Flóra, a Boeska volt hátvédje, vízszámatörőitést kért.

A vasárnapi program az NB-ben: Újpest—Kispest, Pérencváros—Elektromos, BSZKRT—DMÁVAG, WMFC—Törökvs, Sal. BTC—Tokod, Szolnok—Szeged, Haladás—Gamma, az NB II. Tisza-csoportjában már rangadót játszik a MÁVAG—Lampart. A többi mérkőzés: Percecs—Kassai AC, B Vasúttas Move T Előre, MVSC—MTK, Rákóczi SE Kassa—DVSC, Ganz—Rusj, Ózdi MOVE—Salg. SE.

A Textil FC játékosai teljes számban jelenjenek meg vasárnap délután fél 4 órára a DTE pályán a Vasas elleni mérkőzésre.

A volt Atilla FC játékosai a DMTÉ klubhelyiségében ma este 8 órára jelenjenek meg.

Pest

a remek magyar
riportlap!

Felhívás

A tanköteleskorú 6-15 éves gyermekek iskolai beíratására.

Az iskoláztatási kötelezettség teljesítéséről szóló 1921. XXX. tc. végrehajtása tárgyában kiadott 130700-1922 V K M sz. rendelet 15. paragrafusa alapján felhívja a hatóság a város lakosságát, hogy a gondozásukban álló minden tanköteleskorú 6-15 éves gyermek az alább meghatározott időpontban megtartandó pótbefíratások alkalmával valamelyik nyilvános elemi népiskolába, illetve gazdasági iskolába, továbbképző középiskolába irassák be. A beíratást a szülő, vagy gondozó személyesen eszközölje, miután az újabb rendelkezések szerint a szülő és gondozó személyi adatainak a közlése is szükséges, ezért a beíratásra a személyi adatokat igazoló irásokat is vigyék magukkal. A gyermekek beíratását alkalmatlanul elmulasztó szülők és gondozók ellen a hatóság a közlése is szükséges, ezért a beíratásra a személyi adatokat igazoló irásokat is vigyék magukkal. A gyermekek beíratását alkalmatlanul elmulasztó szülők és gondozók ellen a hatóság a közlése is szükséges, ezért a beíratásra a személyi adatokat igazoló irásokat is vigyék magukkal. A gyermekek beíratását alkalmatlanul elmulasztó szülők és gondozók ellen a hatóság a közlése is szükséges, ezért a beíratásra a személyi adatokat igazoló irásokat is vigyék magukkal.

Figyelmezteti a hatóság az érdeklő tanköteleskorú gyermekek gondviselőit, szülőket, gyámot, gazdát, munkaadót, szállásadót, hogy minden tanköteles gyermeket be kell írni, tehát azokat is, akiket gondviselőjük házá, vagy magánintézetben kíván részéssíteni, továbbá a testi, vagy szellemi fogyatkozásban szenvedő, avagy más ok miatt felmentésre szoruló tanköteleseket is. A felmentés iránti kérelem a beíratás alkalmával előszóval, vagy írásban terjeszthető elő.

A magántanulók gondviselői, szülői, gyám, gazda, munkaadó, szállásadó stb. kötelesek az 1939-40. tanévben a gondozásuk alatt állott tanköteles magánvizsgájáról szóló bizonyítványát az első fokú közigazgatási hatóság iskolai törzskönyvi hivatalnál, (Kossuth ucca 20. szám, rendőrségi épület I. lépcső, III. emelet, 98. számú ajtó), folyó évi szeptember hó 15-ig bemutatni.

Akik ezen felhívásnak nem tesznek eleget, kihágást követnek el és a 130700-1922 V K M sz. rendelet 64. paragrafusa alapján szigorú pénzbírsággal lesznek sújtva, mely behajthatatlan esetében elzárásra fog átváltotatni

Debrecen sz. kir. város területén az 1940-41. iskolai évre a pótbefíratások a következő időpontban tartatnak:

- A Dóczy ref. elemi iskolában szeptember 2-3-án.
- A Dóczy ref. tanítónőképző intézeti gyakorló iskolában szeptember 2-3-án.
- A református tanítónőképző intézeti gyakorló iskolában szeptember 4-5-én.
- A többi összes református elemi iskolában szeptember 2-3-án.
- A Svetits római katolikus elemi iskolában, a Svetits római katolikus tanítónőképző intézeti gyakorló iskolában, a központi, Varga és Szent Anna uccai római katolikus elemi iskolában szeptember 1-2-án.
- A többi összes római katolikus elemi iskolában szeptember 2-3-án.
- A görög katolikus elemi iskolában szeptember 2-3-án.
- Az ág. evangélikus elemi iskolában szeptember 2-3-án.
- A statusquo izraelita elemi iskolában szeptember 1, 2, 3-án.
- Az orth. izr. elemi és továbbképző iskolában szeptember 1, 2, 3-án.
- A kisegítő állami elemi iskolában szeptember 2-3-án.
- A MÁV műhelytelepi elemi iskolában szeptember 2-3-án.
- A pallagi állami elemi iskolában szeptember 2-3-án.
- A köntösgáti állami elemi iskolában szeptember 2-3-án.
- A Mikepércsi úti állami elemi iskolában, a tégláskerti állami elemi iskolában, a nyulási állami elemi iskolában, szeptember 2-3-án.
- A Sámsoni úti állami elemi iskolában szeptember 1-2-án.
- Az I. számú Mikepércsi úti és Fokos uccai gazdasági ismétlő iskolában szeptember 2, 3, 4-én.
- A II. számú Kishegyési úti gazdasági iskolában szeptember 2-3-án.
- Kereskedőtanonciskolában augusztus 31. és szeptember 1-2.
- A többi összes tanyai és külsőségi állami elemi népiskolában szeptember hó 2-3-án.
- A MÁV műhelytelepi tanonciskolában szeptember hó 2-án.
- A vendéglős iparostanonciskolában szeptember hó 2-3-án.
- A római katolikus nőipariskolában szeptember hó 1-2-án.

Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.

Elelmiszerek Debrecenben

marhahús I. r.	1.60-2.40	zsengebab lit.	0.32-0.46
leveshús kg.	1.40-1.60	borsó kilója	0.80-1.20
borjúcomb kg	1.60-2.60	díóbél kilója	3.60-4.00
juhús	1.20-1.40	burgonya kilója	0.14
báránycomb kg.	2.00	nyári rózsa kg	0.14-0.16
vesés kilója	2.40	Ellaróza kilója	0.10
sertéskaraj kg.	2.60	fokhagyma kilója	0.80
tarja kilója	2.00	virőshagyma	0.18-0.24
oldalas kilója	1.80	karalábé drb.	0.3-0.6
szalonna kilója	1.80	káposzta kg.	0.20-0.24
háj kilója	1.90	kelkáposzta	0.30-0.36
zsír kilója	2.02	savanyúkáposzta	0.50
csirke párja	2.00-3.00	zöldbab kilója	0.36-0.50
tyúk párja	3.50-5.00	főzőtök drb	0.8-1.0
kaeca párja	3.50-4.60	spenót csom.	0.6
liba párja	7.00-8.50	uborka darabja	0.2-0.16
élőponty kg	1.80-3.00	zöldpaprika drb	0.2-0.6
jegelt ponty	1.80-2.00	alma kilója	0.16-0.96
apróhal kg.	0.40-0.60	körte kilója	0.40-1.20
csuka kilója	1.20-1.80	zöldtengeri csöve	0.2-0.8
tejliterje	0.24-0.36	paradicsom kg	0.20-0.30
tejfel literje	1.40-1.70	őszibarack kg	1.30-2.00
túró kilója	1.0-1.20	szilva kilója	0.32-0.60
vaj kilója	5.0-5.20	ringló kilója	0.46-0.86
gomolya kg.	2.40	sárgadinnya kg	20-32
búzakenyér kilója	0.38	görögdiunye	0.16-0.24
tojás drb.	0.10-0.11	szőlő kilója	0.84-1.40
reték csom.	0.6-1.0		

Varrógép, kerékpár, vétel, csere, kölcsönzés javítás, jótállással. Alkatrészek minden géphez. Eisenberger, Csapó ucca 101. szám. 77 9. 15.

Aranyat, ezüstöt, brilliánsat legmagasabb árban bevált Pollák Endre ékszerész, Hatvan ucca 2. szám. 1998 9. 15

Ciánóztasson bizalommal a Csala ciánózó vállalattal, Rákóczi ucca 9. Telefon: 14-27. 1956 x. 3.

Zománczott tűzhelyek szakszerű javítása, kiégett kályhák samottozása, kályhákóppeny készítése. Levensik Csapó ucca 87. sz. 75 10. 15

DIÁKOT KERES TELJES ELLÁTÁSRA

Kereskedelmista fiamat teljes ellátásra jó családnál elhelyezném. Levelezőlapon ajánlatot kérek vitéz Osváth József Porcsalma. 1456

Urleányt, 14 éven felüli iskolai tanulót, teljes ellátásra felveszek Werbőczy ucca 6., udvarban jobbra. 842

PÉNZ

Kényszerkölcsön kötvényt, értékpapírt. óvadékra vennék. Miklós u. 13. szám. 1437 9. 5

AUTÓ MOTOR KERÉKPÁR

Eladó AJS gyártmányú 750-es oldalkocsis motor kerékpár. Cím a kiadóhivatalban. 1421 vv.

RÁDIO

Philips vagy Telefunken 3+1 lámpás, 1939-40 évi típusu, jókarban levő rádiót megvételre keresek. Ajánlatot Philips jellegére a kiadóba kérek küldeni. 1459

VEGYES

Találtatott fehér selyem oroszlan pinsci, kutya. Gazdája átveheti Nyil u. 113. szám. 854

Álló kazán, engedélyes 7 négyzetméter fűtő felülettel, olcsón eladó. Cím a kiadóban. 270 vv.

KIADÓ LAKÁS két szobás

Összkomfortos, kettőszobás, közeli kerti lakás. Nagyerdőn azonnal átadó. Cím a kiadóban van. 1460

IRODA

Üvegfallal elválasztott nagy szoba, irodának vagy műhelynek azonnal kiadó. Piac ucca 44. Marx. 862

KIADÓ LAKÁS nagy

Simonyi út 36. számú villa november elsejére bérbeadó. 445 vv.

Öt szobás, uccai földszinti lakás, november elsejére kiadó. Kossuth ucca 22. 851

Teleki ucca 83 Deák Ferenc ucca sarok, volt étkezdé, uccai helyiség 4 szobával azonnal kiadó. Értekezni: Farkas ügyvéd, Arany János ucca 2. szám. 798

Öt szobás modern lakás, azonnal kiadó. Megtekintés naponta reggel 9-10 óráig. Rákosi Jenő ucca 4. I. em. 734

BÜTOROZOTT SZOBA

Elegáns bútorozott szoba, 2 személynek, Szent Anna uccán kiadó. Cím a kiadóban. 858

Különbeíratú szép uccai bútorozott szoba kiadó. Hatvan ucca 2. sz., I. emelet. 833

Lépcsőházi különbeíratú elegánsan bútorozott szoba kiadó. dr Futó ügyvéd, Piac ucca 71. II. emelet. 1461

Csinosan bútorozott szoba kiadó. Arany János ucca 30., balra, harmadik ajtó. 848

Központifűtéses, fél emeleti szép uccai szoba 1-2 személyre, teljes el látással is kiadó. Cím a kiadóban. 857

LAKÁST KERES

Háromszobás lakást keresek sürgősen, közeli kertésghelyen, vagy a városban, ahol kert is van, szeptember 1-ére, vagy október 1-re. Cím meg tudható a kiadóban. 1234 vv.

INGÓSÁG ELADÁS

Betegtoló kocsik,

eredeti régi ülőgarnitúrák és alighasznált frögépek, s prizmas látesövek, nagyobb méretű perzsaszonyegek, s Mária Terézia üvegcsillárok igen olcsóért eladók. Ingóságkövetítőben, püspöki palota, telefon: 37-99. vv

Antik garnitúra modern háló, rekamié, fotelek, s jég szekrény, konyhabehrendezés, ebédlő, eladó. Kossuth ucca 49. szám, keresztépület. 1001 1. 19.

Hentesnek alkalmas hús hordó kocsi eladó. Cím meg tudható a kiadóhivatalban. 494 vv

Intézeti csikos és fehér blúzok, intézeti kalap, s fekete szilprém, férfi fazonos, ülőfürdőkád eladó Péterfia 48., földszint 2 lépcső. 1234

ELVESZETT

Elveszett kicsi fehér pin csi kutya Kossuth uccán. Megtaláló jutalmat kap. Jeney, Csap ucca 15 856

INGÓSÁG VÉTEL

Aktatáskát, használt jó állapotban levőt keresek. Címet a kiadóhivatal pénztárába kérem. 815

Frommer, vagy Browning 6x35-ös pisztolyt, „Rex gyógyárú, délután 3-5 óráig. 835

INGATLANT KERES MEGVÉTELRE

Jövedelmező, nagytelkű házat veszek. „Ügy-nökök kizárva” jellegre a kiadóba. 802

Földterek sürgősen megvételre 5-10 holdig a városhoz közel. Címet a kiadóba kérem leadni. „Kézpénz”, jellegre. vv

ELADÓ HAZ

Rákóczi ucca 19. számú nagytelkű, kertes, jövedelmező ház osztályozás miatt sürgősen eladó. 1679 9. 1.

Eladó Epreskert ucca 25. sz. alatti ház, mely áll 2x1 szoba, konyhas lakás, mellékhelyiséggel, istálló, hízlalásra és tenyésztésre alkalmas disznóól, jó görével. 565 négyzetögl termő gyümölcsös. 761

ELADÓ HÁZHELY

Villatelep a Nagyerdő alatt, a Hadházy uccából nyíló Dobsina uccában 268 négyzetöglés villatelek négyzetöglőenként 11 pengős árbán eladó. Felvilágosítást ad a Kolesónös Szervíz Egylet banknéz tára, Kossuth ucca 8 sz. alatt. 140+

GAZD. ESZKÖZÖK

Vetőgép, szekerek, több gazdasági eszközök, jutányosan eladók. Hajnal ucca 11. 860

FÖLDBERLET

82 hold föld a Halápon kiadó. Értekezni lehet: Baltázár Dezső ucca 20. szám alatt. 395 9. 1.

ELADÓ ÁLLAT

Kövér sertés, helyben eladó. Téglláskert, Balaton ucca végén Fazekas, 845

Egy leopárd színű dandó egyéves, olcsón eladó, Töhötöm ucca 4. 809

Szerkesztésén felelős: PÁLFI JÓZSEF

Kiadószerkesztő: 173. SZIGETHY GYULA igazgató

Kiadja és nyomja a NISZANTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Felolós nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY.

APRÓHIRDETÉSEK

ALKALMAZÁST nyér férfi

Bojtárt, 16-18 éves, jó fejű keresek, szeptember elsejére, közeli tan... Jelentkezni lehet vasárnap reggel 7 és 10 óra között a lap kiadóhivatalában. 1234 vv

Kommenciós gazdasági cselédek keresek, két-három fiával, közeli tan... Jelentkezni lehet vasárnap reggel 7 és 10 óra között a lap kiadóhivatalában. 1234 vv

Parádés kocsi fejni tudó, feleségével, gyermek telen vagy nagyobb fiával, jó kommencióval felvétetik. Jelentkezni a reggeli órákban. Cím a kiadóban. 260 vv

Fodrászegéd felvétetik Forgácsnál, Arany János ucca 2. 830

Kaució, 18-30 éves süttőbe már dolgozott férfit keresünk, kenyér kocsival kijárni. Kürthy süttőzem, Hajdúszoboszló. 817

Fodrászegédet állandó ra, vagy kiségitőnek fel veszek. Rác, Budai Ézsaiás ucca 44. 846

Egy kifutófiú felvétetik Bethlen ucca 76. szám. süttő. 850

Jómunkás úrfodrászegéd azonnal felvétetik özv. Erdőssé Széchenyi ucca 1. szám. 866

Tésztázembe férfi munkást felveszek Nyil ucca 79. szám. 865

Kifutó fiúkat azonnal felveszek, kerékpárral előnyben, Kövesi, Telegi ucca 94. 861

Fiatal ügyes portásfiút, azonnal felveszen Eden-szálloda. 841

Tanulónak felvétetik középiskolát végzett fiú, Barna György divatárú üzlet, színházi átjáró. 855

Fodrászegédet magas fizetéssel, tanulót fiút, leányt felveszek. Nagy, Baltázár Dezső ucca 14. szám. 1459

Fiatal kifutó fiú azonnalra felvétetik, Gazdák Hatvan ucca 2. 852

ALKALMAZÁST keres nő

Diétás főzést vállalom, magános úr, vagy úrnőhöz elmennék házvezető nőnek. Cím a kiadóban van. 864

ALKALMAZÁST keres férfi

Egy kereskedősegéd szeptember elsejére állást keres, Vigh Imre, Hajdúböszörmény, Polgári ucca 33. 849

ALKALMAZÁST nyér nő

Elárúsitónót óvadékkal azonnal felveszek Ajánlatokat a kiadóba „Szerény” jellegre szombatra. 847

Masamód tanulóleány, azonnal felvétetik „Hella” Csapó ucca 22. 863

Mindenes bejárónő, jó bizonyítványokkal egész napra felvétetik, Rothermere ucca 44. 843

OKTATÁS

Varrást, szabást úrnőknek szerződéssel tanít, köztint ruhákhoz szabásmintát, tájékoztatást ad szakszerűen összeállítja dr Balászné, Rákosi Jenő ucca 5. 859

Gépirást, gyorsírást, s szépírást és helyesírást Simai Magda gyorsíró iskolájában tanuljon -, Rothermere ucca 1. 853

AJÁNLAT

POLOSKAIRTÁSI vállalat, Varga ucca 10. sz. Szücsék. 1208 11. 16

Poloskairtás ciángazal, lakások átvizsgálását felelősséggel végzi Kiss Zoltán, Kigyó ucca 5. szám. 1955 x. 3.

Legolcsóbban fest és tisztít, férfi és nő ruhákat Weisz, Arany János ucca 29. szám. 1010 vv

Kellemes lakás, finom kóst a Hungária panzióban, szobák napokra és hónapszámra, Ferenc József út 59. sz. telefon: 23-39. 800 vv

Minden úrnő spórkasszája kabátba, ruhába a Margó nőidivat, szabósága, Bethlen ucca 29. szám. 322 9. 18